

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 127, ЧИСЛО 40, П'ЯТНИЦЯ, 2 ЖОВТНЯ 2020 РОКУ

1893

Vol. 127, No. 40, FRIDAY, OCTOBER 2, 2020

\$2.00

Фокіна звільнили з української делегації в ТКГ

Радіо Свобода

Вітольда Фокіна вивели зі складу делегації України в Тристоронній контактній групі й увільнили від виконання обов'язків першого заступника голови делегації України в ТКГ, повідомляє прес-служба президента України.

За повідомленням, Президент Володимир Зеленський підписав відповідний указ.

„Для президента є принциповим, щоб усі, на кого покладено виконання функцій від імені держави, завжди керувалися у своїй діяльності та висловлюваннях національними інтересами України й чинили справедливо. Президент констатував, що Вітольд Фокін відступив передусім від справедливої оцінки тимчасової окупації Росією Криму, міста Севастополя, окремих районів Донецької та Луганської областей нашої держави“, – йдеться в повідомленні з датою 30 вересня.

В Офісі Президента наголосили, що представляти державу на будь-якому рівні – це не шанс для особистих поглядів та амбіцій, це – „безумовний обов'язок втілювати в життя позицію держави та інтереси українського народу“.

„Робота української делегації в Тристоронній контактній групі продовжиться на основі чіткого розуміння повного контролю Росією тимчасово окупованих територій України. Головною метою нашої делегації, як і всієї держави, є повернення виключно на українських умовах усіх тимчасово окупованих територій, наших людей, а також встановлення довготривалого миру“, – наголосили в Офісі Президента (ОП).

Там підкреслили, що „не можна просто назвати миром“ умови тимчасової окупації частини української території, „заплющивши очі на існування окупаційних структур та пов-

(Закінчення на стор. 18)

В Україні жалоба за загиблими в катастрофі військового літака

Катастрофа літака під Харковом. (Фото: В'ячеслав Мадієвський, „Укрінформ“)

ЧУГУЇВ, Харківська область. – 25 вересня на при заході на посадку на летовищі міста Чугуєва розбився літак Ан-26 Повітряних сил Збройних сил України. На борту перебували 27 осіб: сім членів залоги та 20 курсантів Харківського національного університету Повітряних сил.

На місці катастрофи загинули 25 осіб, один курсант помер у лікарні від опіків. Ще один перебуває на лікуванні.

За даними голови Харківської обласної адміністрації Олексія Кучера, у військовому літаку Ан-26 загалом перебували люди з 11 областей. О. Кучер заявив, що на місці падіння літака Ан-26 закінчились процесуальні дії, наразі розглядаються три версії причин катастрофи – теракт, халатність та несправність борту.

Президент Володимир Зеленський оголосив 26 вересня днем жалоби в Україні за загиблими.

В. Зеленський у Харкові відвідав у лікарні курсанта В'ячеслава Золочевського, який отримав поранення внаслідок катастрофи військового літака Ан-26, та поспілкувався з його матір'ю. Президент також відвідав місце катастрофи літака Ан-26 на Харківщині 26 вересня.

В. Зеленський наголосив, що з метою розслідування катастрофи Ан-26 створено слідчі комісії, до яких увійшли представники Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Генеральної прокуратури та Державного бюро розслідувань.

Президент одразу після трагічної події провів розмову з Прем'єр-міністром Денисом Шмигалем, щоб на позачерговому засіданні уряду

затвердили персональний склад і план роботи комісії з розслідування катастрофи.

З метою координації дій на місці події виїхало керівництво Державного бюро розслідувань, Офісу Генерального прокурора, Міністерства оборони, Генерального штабу Збройних Сил, Національної поліції, Служби безпеки України, Державного підприємства „Антонов“, Головної інспекції Міністерства оборони України та інші.

Слідство встановлює всі обставини виникнення катастрофи.

Ідентифікувати тіла загиблих в авіокатастрофі на Харківщині курсантів наразі неможливо, експертиза триватиме від двох до трьох тижнів.

Сім'ям загиблих в авіокатастрофі літака виділять по 1.5 млн. грн. допомоги.

Державна комісія, утворена урядом, має до 25 жовтня подати звіт про результати розслідування катастрофи Ан-26. В. Зеленський доручив заборонити навчальні лети літаків Ан-26 та їх аналогів у Збройних силах на час розслідування авіокатастрофи на Харківщині.

Світовий Конгрес Українців (СКУ) висловив співчуття українцям, які втратили своїх рідних та близьких у катастрофі літака Збройних сил України на Харківщині. „Молимося за одужання поранених“, – зазначили в СКУ.

Громадська організація „Україна-2050“ висловила свої щирі співчуття всім рідним і близьким членів залоги військового літака АН-26 та

(Закінчення на стор. 15)

НА ТЕМИ ДНЯ

Відбулися перші дебати між Трампом і Байденом

Ярослав Довгопол
„Укрінформ“

Перші телевізійні дебати між Дональдом Трампом і Джо Байденом 29 вересня продемонстрували, наскільки полярними є точки зору, підходи та бачення кандидатів у президенти щодо найбільших проблем Америки. Шоу, яке тривало півтори години, перетворилося на хаос на самому початку – попри намагання ведучого повернути дискусію до прийнятної діалогу. При цьому перепалки супроводжувалися особистими образами та перекрикуванням опонентами одне одного.

А ще дебати показали, як поглибилася тріщина в американському суспільстві – між тими, хто підтримує Д. Трампа і хто бачить наступним президентом Дж. Байдена.

Зустріч головних політичних конкурентів відбулася в університеті „Case Western Reserve“ у Клівленді, у форматі 15-хвилинних обговорень кожного із шести блоків питань – здебільшого щодо внутрішніх проблем США. Задум організаторів полягав у тому, щоби кандидати по черзі

відповідали на запитання, а також на репліки одне одного.

Модератором виступав Кріс Воллес, досвідчений ведучий улюбленого телеканалу Д. Трампа „Fox News“. Він очікував „глибокої дискусії“ двох поважних джентельменів.

Утім, уже в першому блоці запитань, який стосувався призначення судді Верховного суду Еймі Берретт замість померлої Рут Гінзбург, дискусія втратила формат цивілізованого спілкування. Д. Трамп, очевидно, згадавши свій досвід телевізійного шоумена, спробував затінити собою Дж. Байдена й почав перекрикувати опонента, не даючи йому змоги бодай якось висловитися з трибуни.

Д. Трамп навіть образився на ведучого, якого, вочевидь, вважав „своєю людиною“ з Fox News, коли той почав робити зауваження.

„Може ти заткнешся, чоловіче? – неочікувано видав Дж. Байден. – Важко й слово сказати, коли поруч клоун“. Проте це не справило на Д. Трампа належного впливу, і він продовжував таврувати конкурента,

(Закінчення на стор. 18)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Україна дозволила в'їзд для іноземців

КИЇВ. – Україна скасувала заборону на в'їзд для іноземців з 28 вересня. Про це повідомив речник Державної прикордонної служби Андрій Демченко. „Ми керуємося тими нормами, які встановлює уряд. Ми чітко пам'ятаємо, що з березня діяли різні обмеження на кордоні, пов'язані з недопущенням поширення коронавірусу на території України. З 27 серпня і по 28 вересня, фактично, діяла заборона в'їзду іноземцям, тільки були чітко визначені категорії іноземних громадян, які могли потрапити на територію нашої країни. Ця норма припинила діяти“, – сказав він. („Укрінформ“)

■ Конфлікт між Вірменією та Азербайджаном

КИЇВ. – Міністерство закордонних справ України 27 вересня зробило заяву: „Уважно вивчаємо обставини, що призвели до загострення. Закликаємо сторони повернутися до діалогу заради мирного врегулювання конфлікту. Співчуваємо родичам та близьким загиблих“, – йдеться у повідомленні. Вірменія і Азербайджан почали бойові дії на кордоні і звинуватили один одного в ескаляції насильства в Нагірному Карабасі. Військові та танкові підрозділи з підтримкою частин ракетно-артилерійських військ, прифронтової авіації та безпілотних літальних апаратів (БПЛА) виявляють велику кількість живої сили (військовослужбовців), військових об'єктів та військової техніки вірменських збройних сил, розташовану на передовій лінії та в глибині оборони противника, і знищують її. На різних напрямках було знищено 12 зенітних ракетних комплексів вірменських підрозділів. У напрямку Тертер збитий бойовий гелікоптер Азербайджану, члени екіпажу живі. („Укрінформ“)

■ Жалобна церемонія у Бабиному Яру

КИЇВ. – 27 вересня відбулась жалобна церемонія „Дорогою смерті“, присвячена початку масових розстрілів у Бабиному Ярі. На церемонії були присутні представники єврейських організацій Києва і України, праведники, які рятували євреїв під час Другої світової війни, представники місцевого самоврядування, громадських організацій і дипломатичного корпусу. 29-30 вересня 1941 року в окупованому нацистами Києві було проведено перший масовий розстріл беззбройного цивільного населення. Загалом із 29 вересня до 11 жовтня 1941 року есесівці вбили майже все єврейське населення міста – понад 50 тис. чоловіків, жінок, дітей. Загалом за роки Другої світової війни у Бабиному Яру загинуло понад 100 тис. людей – євреїв, ромів, караїмів, радянських військовополонених, учасників українського націоналістичного руху опору, пацієнтів психіатричної клініки та представників інших національних чи соціальних груп, яких окупанти вважали „зайвими“. Розстріли в Бабиному Яру тривали аж до визволення Києва від нацистських окупантів. (Радіо Свобода)

■ Вже є 13 кандидатів на посаду мера

КИЇВ. – Київська міська територіальна виборча комісія станом 26 вересня зареєструвала 13 кандидатів на посаду мера столиці на місцевих виборах 25 жовтня. Зареєстровано кандидатами Андрія Пальчевського від партії „Перемога Пальчевського“, Михайла Поживанова від Радикальної партії Олега Ляшка, Ірину Верещук від „Слуги народу“, Віталія Кличка від партії „УДАР“, Олексія Кучеренка від партії „Батьківщина“, Єгора Фірмова від партії „Екологічна альтернатива“, Сергія Притулу від партії „Голос“, самовисуванку Діану Гранцеву, Миколу Томенка від партії „Громадський рух Миколи Томенка „Рідна країна“, Сергія Гусовського від партії „За майбутнє“, Юрія Левченка від партії „Народовладдя“, Олександра Омельченка від партії „Єдність Олександра Омельченка“, Олександра Попова від партії „Опозиційна платформа – за життя“. („Укрінформ“)

ХРОНІКА

Канада та Британія ввели санкції проти режиму Олександра Лукашенка

У марші протесту в Мінську взяли участь понад 100 тис. осіб. (Фото: TUT.BY)

ОТТАВА. – 29 вересня Велика Британія та Канада спільно запровадили санкції проти керівників режиму Олександра Лукашенка за порушення прав протестувальників. Про це у Оттаві заявив Міністер закордонних справ Канади Франсуа-Філіп Шампань.

„Канада не мовчатиме, коли уряд Білорусі вчиняє систематичні порушення прав людини та не демонструє щирої відданості пошуку рішення шляхом перемовин із опозицією. Канада та Об'єднане королівство діють спільно, аби ці санкції мали більший вплив й з метою демонстрації єдності у засудженні ситуації“, – сказав Ф. Шампань.

Він наголосив, що Канада „солідарна із народом Білорусі у його боротьбі за відновлення прав людини та встановленні демократії у країні“.

Канадські та британські санкції діятимуть проти Президента Білорусі О. Лукашенка та його сина Віктора, глави Центральної комісії з виборів і проведення республіканських референдумів Білорусі Лідії Ермошиної, її заступника Вадима Іпатова та секретаря Комісії Олени Дмухайло, міністра внутрішніх справ Юрія Караєва, його заступників Олександра Барсукова та Юрія Назаренка, глави мінського ОМОНу Дмитра Балаби, заступника керівника внутрішніми військами Хазалбека Атабекова, а також керівника мінської міліції Івана Кубракова.

Все майно підсанкційних осіб на території Канади та Великобританії заморожується, а їм самим забороняється в'їзд до обох країн.

ПАРИЖ. – Президент Франції Еммануель Макрон вважає, що білоруський Президент Олександр Лукашенко повинен добровільно піти, а те, що відбувається у Білорусі, французький лідер назвав „кризою влади“.

Про це він заявив 28 вересня у коментарі французькому виданню „Le Journal du Dimanche“.

Водночас він підкреслив, що захоплюється мужністю протестувальників, оскільки „ці люди знають, на який ідуть ризик, виходячи щовихідних на демонстрації“. Особливо Е. Макрон відзначив жінок.

О. Лукашенко не забарився із відповіддю, яка була вкрай різкою. „БелТА“ передає заяву О. Лукашенка про те, що, мовляв, Е. Макрон і сам давно мав покинути пост президента. „Хочу відзначити, що як здається нам тут, в Білорусі, Еммануель Макрон занадто багато уваги приділяє одному з ексکانдидатів у президенти Білорусі. З огляду на те, що цей ексکانдидат – жінка, французький лідер ризикує до внутрішніх проблем Франції отримати ще й особисті – у себе вдома“, – резюмував О. Лукашенко.

МІНСЬК. – 27 вересня був 50-ий день і сьомий тиждень поспіль масштабних акцій протесту проти режиму Олександра Лукашенка у Білорусі. У відповідь на таємну інавгурацію, яку О. Лукашенко раптово провів 23 вересня, недільний марш в соцмережах назвали „народною інавгурацією Світлани Тихановської“.

Вже традиційно заздалегідь був оточений Палац незалежності і стела на проспекті Переможців, в різних районах міста почалися превентивні затримання. У марші тільки в Мінську взяли участь понад 100 тис. осіб. Масштабні акції та затримання протестувальників відбулися в Гомелі, Гродно, Могильові, Новополоцьку, Світлогорську, Березині, Жодині, Ліді, Молодечні, Барановичах.

За інформацією МВС Білорусі, всього в неділю затримали близько 200 осіб, правозахисники повідомляють про щонайменше 230 затриманих.

У Києві протестували проти таємної інавгурації Олександра Лукашенка. (Фото: Сергій Нужненко/Радіо Свобода)

КИЇВ. – 24 вересня кілька десятків білорусів зібралися у середу ввечері під стінами Посольства Білорусі в Києві. Вони протестували проти таємної інавгурації Олександра Лукашенка, яка відбулася 23 вересня, та висловлювали свою солідарність протестувальникам у Білорусі.

Учасники акції тримали прапори та плякати, скандували „Живе Беларусь“, „Йди“ і „Лукашенко в автозак“. Також „кровю“ вимазали прапор Білорусі і зіграли перформанс „інавгурація Лукашенка“.

„Укрінформ“

Працівники і гості заповідника біля могили Тарса Шевченка.

КАНІВ, Черкаська область. – 24 липня виконувачкою обов'язків генерального директора Національного заповідника ім. Тараса Шевченка призначено поетесу та політичну діячку Валентину Коваленко. Генеральний директор заповідника в Каневі Мар'ян Піняк помер 21 липня внаслідок тяжкої хвороби.

В. Коваленко під час знайомства з колективом підкреслила, що для неї Тарасова Гора, як і для кожного справжнього українця, є святим місцем: „Я сповна розумію абсолютно нову для мене специфіку роботи Національного заповідника. З великою повагою ставлюся до всіх тих, хто роками працював і продовжує тут працювати. Обіцяю, що мої найщиріші наміри як літературознавця, як науковця, зрештою – як людини – будуть віддані на служіння Тарасові Шевченкові”.

„Протягом двох скликань Черкаської обласної ради і ось уже в третьому скликанні я завжди стою і буду стояти на засадах захисту культури і освіти. Аби й надалі служити справі збереження культурних пам'яток, яка наразі перебуває у досить складній ситуації, я докладу всі мої знання, сили і бажання. Нас усіх тут зібрав Тарас Шевченко – цей духовний Еверест України, тому сподіваюся і розраховую у всіх моїх прагненнях на вашу щиру підтримку”, – додала вона.

В. Коваленко 1964 року народження, родом зі Смілянщини. З 2004 року – доцент катедри української літератури та компаративістики в Черкаському національному університеті ім. Богдана Хмельницького, у 2010-2014 роках – голова Черкаської обласної організації Національної спілки письменників України, у 2014-2015 роках очолювала Черкаську обласну раду.

* * *

Про наміри В. Коваленко щодо оновлення заповідника і музею після „новацій” часу Віктора Януковича з нею мала розмову тележурналістка Галина Компанієць.

Національний заповідник ім. Тараса Шевченка відзначив 95-річчя. Вперше після 14 колишніх керівників цього об'єкта національного і навіть міжнародного всесвітнього значення його очолила жінка, яка свого часу вона була першою жінкою – головою обласної ради на Черкащині. Як Ви зреагували на пропозицію призначення Вас директоркою Національного заповідника ім. Тараса Шевченка?

Пропозиція очолити цей поважний заповідник для мене була несподіваною: з одного боку я розуміла статусність і величезну відповідальність, з іншого – треба було з села з-під Черкас переселитися до Канева. Та, на моє здивування, рідні мене одразу підтримали. На початку був природний страх: як сприйме колектив, який зжився між собою, має свої традиції; колектив, який свіжо переживає болючу втрату свого директора Мар'яна Піняка. Я розуміла, що потрібен час, аби

люди мене пізнали, відчули мої щирі наміри і бажання активізувати життя в заповіднику, долучитися до вирішення нагальних проблем. Потужним стимулом, вірою у мої сили і досвід стала підтримка друзів, науково-творчої інтелігенції Черкащини і України.

Які плюси і мінуси життя Шевченківського заповідника Ви побачили за цей час?

Для мене Тарасова гора – це міцний духовний прикорень, що тримає українство як „сім'ю вольну, нову” у міцному гурті. Тож берегиням і охоронцям, що стояли і стоять на сторожі нашої національної Святині, велика подячність. Відтак, я б не бралася категорично оцінювати рівень життєдіяльності заповідника, який 20 серпня відзначив своє 95-ліття.

Дуже важливо музей Тараса Шевченка наповнити українським народним духом Генія, наблизити максимально до того проєкту, який свого часу створив архітектор і художник, один із засновників Української академії мистецтв Василь Кричевський. Він бачив Шевченкову ментальність через українські орнаменти, українську символіку.

Та за часів Януковича відбулася радикальна перебудова заповідника, і Лариса Скорик (архітекторка, професорка, член-кореспондент Академії мистецтв України, заступниця голови Українського товариства охорони пам'яток історії та культури) замахнулася на те народне у музеї Шевченка – з тих пір повіяло на відвідувачів суворістю і холодом. І зараз часто люди, коли приходять, кажуть: „Не вистачає Тарасового духу”.

Нині заповітна мрія нашого колективу – аби і зовні музей було розписано так, як було запроектовано самим Кричевським.

Треба думати і над зміною експозиції, адже фонди музею – багатющі. То ж багато речей, які десятиками років зберігаються у фондах без активного вжитку, треба експонувати, надаючи відвідувачам нову інформацію.

Була і триває серйозна боротьба проти забудови набережної („Тарасових обривів”), скажімо, аграрною компанією „Нібулон” чи Канівською гідроелектростанцією. Я сама як депутатка обласної ради трьох поспіль скликань підтримувала канівську громаду зверненнями до столичної влади – аби не допустити будівництва, яке знищить ці унікальні природні ландшафти, краєвиди канівських гір, забруднить повітря. Саме ж цією красою колись надихався Тарас Шевченко, пливучи Дніпром із Переяслава і мріючи тут спинитися на життєвий постій!

Наступний важливий момент: треба залучати молодь до музеїв, до пізнання Шевченка вглиб, зокрема через ті речі, які тут зберігаються. Знання ж найкраще засвоюються через емоцію. То ж, скажімо, китайка, якою він був покритий, чи ключ від

(Закінчення на стор. 17)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Підвищать соціальні пенсії

КИЇВ. – Міністерство соціальної політики України опублікувало 25 вересня інформаційний календар підвищень пенсій, які відбудуться наступного року за результатами рішень, прийнятих урядом. „Це було моє головне завдання: щоб уряд не лише прийняв рішення про підвищення захисту пенсіонерів, але і передбачив на наступний рік кошти на виконання цих рішень. Люди не повинні ставати жертвами інформаційних маніпуляцій та безвідповідальних обіцянок. Я абсолютно впевнена, що інформація про рішення уряду має бути прозорою та доступною для людей, лише так вибудовується довіра в суспільстві”, – прокоментувала Міністер соціальної політики України Марина Лазебна. Загалом підвищення пенсій у 2021 році отримають близько 10 млн. пенсіонерів. Відбуватись це буде у п'ять етапів для різних категорій. (Урядовий портал)

■ Побилися студенти з поліцією

КИЇВ. – У столиці цього тижня тривав конфлікт із приєднанням і передачею майнового комплексу Олімпійського коледжу ім. Івана Піддубного Національному університету фізичного виховання і спорту. Студенти разом зі своїми викладачами намагалися зайти до приміщення навчального закладу, однак їм завадили правоохоронці. Після цього й відбулися сутички. Колектив коледжу виступає проти його приєднання і передачі майнового комплексу Національному університету фізичного виховання і спорту. Міністерство освіти і науки закликала правоохоронців якнайшвидше розслідувати інцидент. („Укрінформ”)

■ Літатимуть з Києва в Ужгород

КИЇВ. – 27 вересня Державіослужба України надала авіокомпанії Windrose („Роза вітрів”) право на польоти на внутрішньому маршруті Київ-Ужгород на необмежений термін. Авіокомпанія отримала дозвіл обслуговувати маршрут з частотою сім разів на тиждень і при необхідності запросити більшу частоту, оскільки внутрішні рейси зараз не квотуються. На цей час авіоперевізник обслуговує відразу сім внутрішніх ліній, які з'єднують Київ з Львовом, Івано-Франківськом, Одесою, Миколаєвом, Дніпром, Запоріжжям і Харковом. Мінімальна ціна авіокупівки з урахуванням перевезення ручної поклажі та багажу починається від 830 грн. в один бік. („Укрінформ”)

■ Львівській опері – 120 років

ЛьВІВ. – Львівський національний театр опери та балету ім. Соломії Крушельницької відзначає 120 років із дня відкриття. З цієї нагоди Прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час робочої поїздки до Львівської області 25 вересня вручив працівникам театру подяки та цінні подарунки. „Театр став першим серед українських, що ввійшов у міжнародну музичну асоціацію „Opera Europa” та в міжнародну організацію танцю ЮНЕСКО. На сцені театру виступали всесвітньовідомі виконавці, тому престиж театру – це престиж нашої країни. Саме для збереження та осучаснення таких культурних пам'яток України наступного року за ініціативи президента розпочинаємо програму „Велика реставрація”, – зазначив Д. Шмигаль. (Урядовий портал)

■ Тонна бурштину для Азії

КИЇВ. – Служба безпеки України (СБУ) повідомила 28 вересня про бльокування масштабного каналу контрабанди бурштину. Вилучений камінь оцінюють у майже 4 млн. грн. Організував незаконний бізнес громадянин однієї з закавказьких держав спільно з українцями. Ділки скуповували незаконно видобутий бурштин з північних районів Рівненщини. Обробку „сонячного каміння” зловмисники здійснювали на виробничих потужностях приватного підприємства у Рівненській області. Ювелірні вироби з підробленими товарно-супровідними документами вивозили з країни через міжнародні пункти пропуску в аеропортах „Бориспіль” та „Львів. Під час обшуків правоохоронці вилучили 833 кілограми бурштину. (Радіо Свобода)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Трамп назначив жінку до Верховного Суду

ВАШІНГТОН. – Через вісім днів після смерті ліберальної судді Верховного суду Рут Гінсбург Президент Дональд Трамп 26 вересня номінував на її місце Еймі Каней Берретт, академіка й суддю Сьомого Окружного Апеляційного суду в Чикаго. 48-літня Е. Берретт народилася і виросла в Луїзіані, де була найстаршою серед сімох дітей. Її батько був адвокатом, а мати вчителькою середньої школи. Отримавши стипендію до Школи права Нотер Дамського Університету, вона закінчила адвокатські студії в 1997 році й була найкращою ученицею серед її градаційної класи. Після кількох років праці як адвокат, у 1998-1999 роках вона була канцеляристом для консервативного судді Верховного суду Антоніна Скалії. У 2002 році Е. Берретт повернулася до своєї альма матер, щоб викладати в Школі права. Тричі вона була відзначена як „Визначний професор року”. В 2017 році Д. Трамп призначив її до Апеляційного суду. Під час переслухання того року в Сенаті вона попала під обстріл деяких демократів, котрі казали, що її католицька віра не дозволяє їй бути об'єктивною, але Сенат затвердив її номінацію голосами 55-43. Е. Берретт і її чоловік Джесі, колишній федеральний прокурор, мають семеро дітей, включно з двома усиновленими з Гаїті. Комітет судівництва в Сенаті розпочне переслухання Е. Берретт 12 жовтня. Республіканці в Сенаті надіються затвердити її номінацію до кінця жовтня. Вона стала 6 третім суддею Верховного суду, призначеним Д. Трампом. („BBC”)

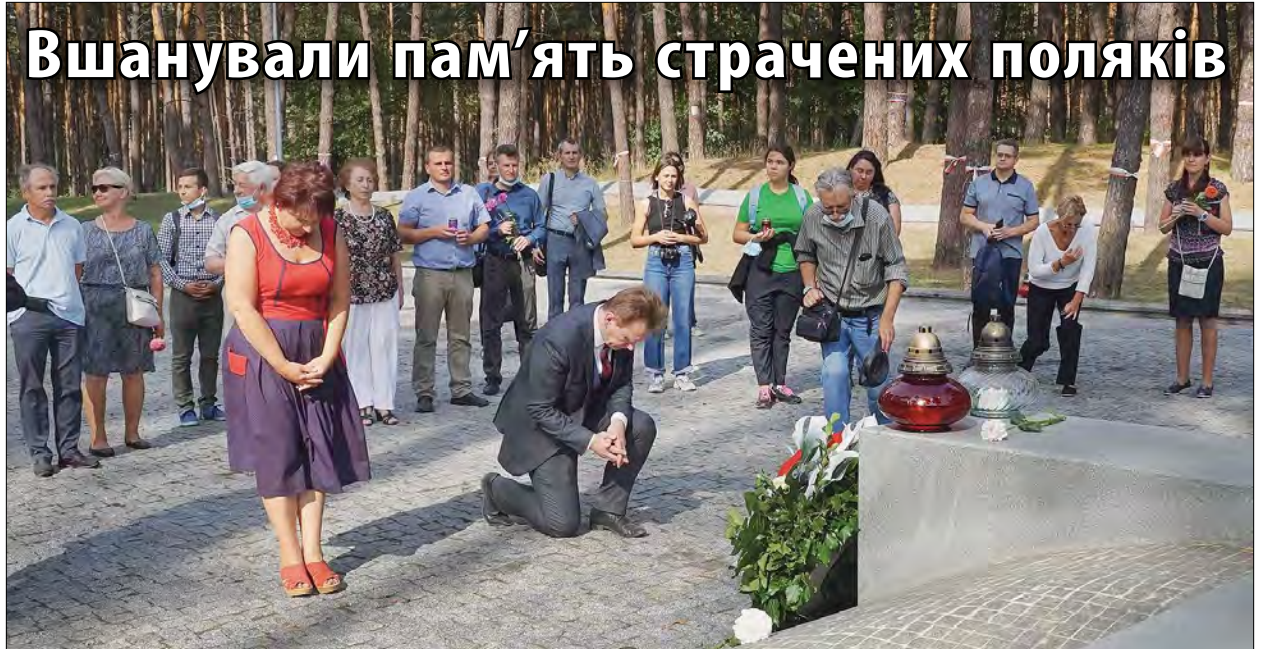
■ Агенція ООН перестерігає Пакистан

МОНРЕАЛЬ. – Міжнародна Організація Цивільної Авіації (ICAO) порадила Пакистанові суспендувати надання нових пілотських прав після скандалу про підфальшовані ліцензії. Це підтвердив анонімний високопосадовець і теж підтверджено в документі, який агенція „Ройтерс” бачила 24 вересня. ICAO є спеціалізована агенція при ООН, яка працює для забезпечення міжнародного повітряного транспорту. Тиждень раніше ICAO, яка базується в Монреалі, вислала листа до пакистанської агенції, яка відповідає за цивільну авіацію, вказуючи на потребу перевірки системи надання пілотських прав. Кілька днів раніше Пакистан розпочав кримінальне розслідування 50 пілотів і п'яти цивільних урядовців, котрим закидають фальсифікацію документів для отримання ліцензії. Крім відібрання ліцензій тих 50 пілотів, Пакистан теж суспендував 32 інших пілотів на один рік. Авіаційна індустрія країни терпить від цього скандалу, бо державній авіації заборонено прилітати до Європи та США. („Reuters”)

■ Американський футболіст вшановує героя

ПІТСБУРГ. – Змагун американського футболу Алеядро Віланюева колись служив в силах спеціального призначення Армії США. Тепер він грає для професійної команди „Стілерс” в Пітсбургу. Багато команд ліги „NFL” вирішили носити на своїх шоломах імена афроамериканців, котрі загинули в сутичках з поліцією. Але 14 вересня А. Віланюева вийшов грати з ім'ям афроамериканця Алвіна Каше, військового сержанта першої класи, котрий загинув 2005 року в Іраку. Коли під їхньою військовою машиною вибухла бомба, А. Каше не був поранений, але під ворожими пострілами вернувся до палаючої машини, щоб врятувати шістьох побратимів. Однак, він зазнав тяжкого попечення і помер 22 дні пізніше. Хоч він був посмертно нагороджений медаллю Срібної Зорі, Секретар оборони Марк Еспер підтримав думку, що він заслужив на найвище військове відзначення – Медалю Гонору. Палата Представників одноголосно схвалила 22 вересня виїмок до закону, який накладає п'ятирічний термін на це відзначення. Конгрес вже схвалював такі виїмки. („American Military News”)

Вшанували пам'ять страчених поляків

Вшанування хвилиною мовчання пам'яті жертв сталінізму в Національному історико-меморіальному заповіднику „Биківнянські могили”. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 17 вересня у Національному історико-меморіальному заповіднику „Биківнянські могили” відбулось урочисте відкриття фотодокументальної виставки „Биківня 1937-1938: польська лінія”, організованої заповідником спільно з Польським інститутом у Києві. Метою заходу є висвітлення специфіки масових політичних репресій у польському середовищі Києва.

Це перший міжнародний проєкт заповідника, що висвітлює як перебіг „польської операції” НКВД, так і долі її жертв, похованих у Биківнянському лісі. Серед присутніх були директор Польського інституту у Києві Роберт Чижевський зі своїми колегами, члени Київського товариства політв'язнів та жертв репресій, активісти „Соловецького Братства”, члени Товариства зв'язків з українцями за межами України „Україна – Світ”, громадські діячі Києва, журналісти, наукові співробітники заповідника, нащадки репресованих.

Захід відкрила заступник генерального директора з наукової роботи заповідника Тетяна Шептицька. Вона підкреслила важливість Биківнянських могил як спільного місця пам'яті для українського та польського народів.

Р. Чижевський зазначив, що в ході „польської операції” НКВД загинуло понад 100 тис. осіб, а тисячі цих жертв поховані у Биківні. Р. Чижевський також підкреслив, що дата відкриття виставки була вибрана не випадково, адже саме 17 вересня 1939 року Радянський Союз напав на територію Польщі.

Директор Галузевого державного архіву Служби безпеки України Андрій Когут наголосив, що відновлення імен тих, кого комуністичний режим хотів викреслити з людської пам'яті, є вкрай важ-

ливою справою, адже йдеться не лише про науковий пошук, а й про повернення родинам репресованих правди про їхніх рідних.

Колишній генеральний директор заповідника Богдан Біляшівський розповів про деякі факти з підготовки „польської національної операції”, яка спричинила загибель десятків тисяч мирних громадян.

Вчений секретар заповідника Валерій Філімоніхін проаналізував місце „польської операції” НКВД у контексті Великого терору.

Полковник юстиції у відставці, дослідник Биківні та масових політичних репресій 1930-их років Андрій Амонс ознайомив присутніх із інформацією про обставини відкриття й закриття кримінальної справи про поховання у Биківнянському лісі, а також розповів про довготривалі процеси відновлення правди про ці поховання.

Дуже зворушливим виявився виступ Тамари Левадної – правнучки Люціана Михальського, головного бухгалтера Кожанського цукрового заводу, чия історія представлена на виставці. В її розповіді відбився ще один важливий аспект: комуністична влада нищила не лише окремих людей, вона ставила під загрозу подальше існування родини репресованих, а також намагалась чинити так, щоб місцеві поляки навіки забули про своє походження.

Скорботною нотою прозвучав вірш польського поета Збігнева Герберта „Гудзики” у виконанні акторки аматорського польського театру „MEWAropolis” Мар'яни Грицьків.

Після відкриття виставки відбулося покладання квітів, запалення лямпадок на українських та польських могилах Меморіального комплексу.

Виставка діятиме по 25 жовтня.

Коронавірус: в Україні рекорд одужань

• У світі на 30 вересня захворіли 33,891,945 осіб, померли 1,013,559, одужали 25,187,132.

• В Україні станом на 30 вересня лабораторно підтверджено 208,959 випадків коронавірусу, померли 4,129, одужали 92,360.

• У США захворіли 7,406,729, померли 210,797, одужали 4,649,521.

• Приємний рекорд: в Україні за добу з 29 вересня одужали 2,110 пацієнтів. Про це 30 вересня сказав Міністер охорони здоров'я Максим Степанов. „Це приємний рекорд, більше ніж 2,000 у нас ще не було”, – сказав М. Степанов. Водночас міністер наголосив, що збільшується кількість госпіталізацій, переважно госпіталізуються пацієнти з середнім та важким перебігом хвороби. Так, за минулу добу було госпіталізовано 723 людини. Станом на 30 вересня, за словами М. Степанова, в лікарнях, які надають допомогу пацієнтам, хворим на коронавірус, заповнено 50.8 відс. ліжок, тобто понад 15 тис. з загальної кількості.

• 30 вересня Верховна Рада ухвалила рішення скасувати пленарні засідання 1 та 2 жовтня, а також 6-9 жовтня і передбачити на цей період роботу народних депутатів у комітетах через справах захворюваності парламентаріїв і працівників

Апарату ВР на коронавірус.

• Кабінет Міністрів наразі немає плянів щодо чергового запровадження обмеження на в'їзд іноземних громадян в Україну. Про це заявив 30 вересня Міністер закордонних справ Дмитро Кулеба. „Я особисто виступаю за те, щоб навіть у умовах пандемії можливість для подорожей зберігалася, щоб в Україну могли в'їжджати іноземці з дотриманням базових правил. І саме таку позицію наразі реалізує уряд. У плянах уряду станом на зараз немає наміру запроваджувати чергове обмеження на в'їзд іноземців в Україну”, – зазначив Д. Кулеба. Водночас він назвав рішення уряду щодо обмеження в'їзду іноземців, яке тривало до 28 вересня, форс-мажорним. Як повідомлялося, в Україні за рішенням Кабінету Міністрів діяла заборона на в'їзд іноземців з 28 серпня до 28 вересня.

• 29 вересня Петро Порошенко отримав позитивний результат тесту на коронавірус. Про це політик поінформував у Фейсбукі. „Отримав позитивний тест на COVID. За шість останніх років звик переносити хвороби на ногах. Але ця підступніша. Значно підступніша. Тому від сьогодні лікуюся вдома”, – написав П. Порошенко.

„Укрінформ”

Роман „Вічний календар” Василя Махна здобув книжкову нагороду „Зустріч”

Василь Махно, автор роману „Вічний календар”, перший лауреат премії „Зустріч”.

Канадська недержавна організація „Українсько-єврейська зустріч” та Громадська організація „Форум видавців” (Львів) з приємністю оголошують, що роман „Вічний календар”, написаний Василем Махном і опублікований львівським „Видавництвом Старого Лева” в 2019 році, став переможцем першого року книжкової премії „Зустріч: Українсько-єврейська літературна премія”.

В. Махно був названий переможцем під час церемонії відкриття 27-го Львівського міжнародного „BookForum”, що відбулася 16 вересня. Його роман – панорамна оповідь про життя українців, поляків, євреїв і вірмен заходу України від XVII ст. до наших днів.

„Мене досі не відпускає роман Василя Махна „Вічний календар”. Роман великий і величний, схожий одночасно і на цілу планету, і на окрему Вавилонську Вежу, в якій люди, що загубили спільну мову, пробують зрозуміти один одного очима і вчинками”, – сказав Андрій Курков, який очолював міжнародне журі, до складу якого входили також українська письменниця і критикеса Ганна Улюра та канадський дослідник і письменник доктор Мирослав Шкандрий.

„Жорсткий і яскравий світ, описаний письменником, вражає уяву і занурює читача в історію української землі і в історію її дивних і часом містичних зв’язків з оточуючим її світом. Від країни до країни, від людини до людини, з давніх давен до давен менш давніх тягнуться й тягнуться ниточки, як кровоносні судини, по яких циркулює те, що змушує життя продовжуватись, – любов. Любов автора до своїх персонажів, навіть якщо вони не завжди її заслуговують, любов автора до історії і її загадок, любов автора до свого читача, заради якого і був створений цей неймовірний літературний твір, такий багатий на деталі і характери, думки і відкриття, міфи і правду”, – додав А. Курков.

В. Махно – український поет, есеїст і перекладач, член Українського ПЕН Клубу, ключовий співробітник Наукового Товариства ім. Шевченка-Америка, уже два десятиліття мешкає в Нью-Йорку. Його вірші та есе перекладено 25 мовами. Він є лауреатом низки премій, зокрема, Фонду Петра і Лесі Ковалевих (2009), Міжнародної поетичної премії „Повеліє Мораве” (2013) і „Книжка року BBC” (2015). Готуючись до написання роману „Вічний календар”, він побував на організованій у Бучачі резиденції пам’яті Шмуеля Йосефа Агнона.

Заснована 2020 року, Українсько-єврейська літературна премія „Зустріч” присуджується щорічно

за найвпливовіший твір художньої та документальної літератури (почергово), що сприяє українсько-єврейському порозумінню, допомагаючи зміцнити позиції України як багатоетнічного суспільства та втілюючи гасло „Наші історії неповні одна без одної”.

Суму премії буде поділено між автором і видавцем, вона складатиме 4,000 євро і 2,000 євро відповідно. Також присуджено чотири заохочувальні премії по 250 євро кожна авторкам і авторам, які увійшли до короткого списку.

Наталія Федущак, директорка комунікацій „Української-єврейської зустрічі”, привітала В. Махна і сказала: „Ми маємо надію, що книжкова нагорода „Зустріч” заохочуватиме дедалі ширше коло авторів вивчати цей досвід і відзначатиме тих, хто вже почав заглиблюватися в різні аспекти українсько-єврейських стосунків. Я палко сподіваюсь, що премія „Зустріч” спонукатиме всіх нас більше цінувати складну і захопливу історію українців та євреїв”.

У 2020 році на участь у конкурсі надійшло 27 заявок від 17 українських видавців. До довгого списку потрапили 12 книжок, відтак п’ять художніх творів були включені до короткого списку.

Координатор програм „Українсько-єврейської зустрічі” на „BookForum” у Львові, історик і перекладач Андрій Павлишин зазначив, що уже першого року існування книжкової премії „Зустріч” у змагання включилися чудові тексти талановитих авторок і авторів, усі гідні відзначення, твори, які неодмінно чекає успіх і увага читачього загалу. Наступного року журі нагороди обере кращу книжку в галузі документалістики.

„Сподіваюся, наша книжкова премія дозволить тим, хто цікавиться українсько-єврейськими стосунками та їх описом у красному письменстві та літературі факту, краще зорієнтуватися у пропозиції, привабить увагу тих, хто досі шукав якісні та вагомі тексти з цієї проблематики, а літераторів і видавців спонукає на нові звершення. Маю велику надію, що чудова традиція книжкової нагороди „Зустріч” виявиться тривалою і авторитетною”, – сказав А. Павлишин.

Разом із романом „Вічний календар”, до короткого списку потрапили такі книжки:

- Катерина Бабкіна „Мій дід працював краще за всіх” („Комора”, 2019 рік);
- Ірина Власенко „Учителька німецької” („Юніверс”, 2019 рік);
- Максим Дупешко „Історія, варта цілого яблунового саду” („Видавництво 21”, 2017 рік);
- Маріанна Кіяновська „Бабин Яр. Голосами” („Дух і Літера”, 2017 рік).

АМЕРИКА | СВІТ

■ Ватикан виправдує переговори з Китаєм

ВАТИКАН. – Щоденник „L’Osservatore Romano” 29 вересня відповів критикам і боронив намагання Ватикану продовжити умову з Китаєм щодо номінацій єпископів. Ватикан виразив своє становище напередодні візиту Державного секретаря США Майка Помпео, який мав зустрітись 30 вересня з двома ватиканськими чиновниками – державним секретарем і міністром закордонних справ – котрі були архітектами цієї умови у жовтні 2018 року, яка визнала сімох єпископів, назначених Пекіном, котрих католиків, більшість яких є в підпільній Церкві, котра залишилася вірною Апостольському Престолові. Кардинал Йосиф Зен, архієпископ-емерит Гонг-Конгу, перестерігав перед запрошенням китайських католиків, котрі відмовилися від членства в державній Церкві і роками зносили переслідування за свою вірність Римові. Він скритикував угоду, особливо за брак згадки про єпископів підпільної Церкви. Італійська преса писала, що кардинал Й. Зен був у Римі при кінці вересня з надією зустрітись з Папою Франциском, щоб обговорити ситуацію в Китаю і Гонг-Конгу, але така авдієнція не відбулася. Екуменічний і консервативний релігійний журнал „First Things” надрукував 18 вересня статтю М. Помпео, в якій він написав, що ця угода не охоронила католиків від переслідувань Комуністичною партією. Навпаки, переслідування всіх релігійних угруповань збільшилися за останні два роки. Ватикан і Китай зірвали відносини 1951 року, два роки після приходу комуністів до влади. Ніколи не опубліковано текст цієї умови з 2018 року, але преса подає, що Ватикан відновить її. („Associated Press”)

■ ВПС США таємно збудували новий літак

ТАЙСОНС, Вірджинія. – Військово-Повітряні Сили (ВПС) США таємно запроектували, збудували й випробували новий прототип бойового літака. Про це оголосив керівник надбань ВПС Вил Ропер 15 вересня у ексклюзивному інтерв’ю для журналу „Defense News”. Видання, яке друкується у Тайсонс, подало лиш концептуальний образ неназваного літака з нарису ВПС у 2018 році. В. Ропер додав, що новий літак вже „побив рекорди”. ВПС розробили проєкт і будову літака за приблизно один рік часу – багато швидше ніж 10 років, які забрало для бойового літака ВПС „F-35”, який вперше злетів у 2006 році. Це заохотить контракторів для розвитку більш ризикованих проєктів, бо не треба чекати десятиліття для завершення. Новий літак дасть собі раду з китайськими бойовими літаками типу „J-20” і російськими типу „Su-57”. („Popular Mechanics”)

■ ВМС в Сан-Дієго не матимуть відправ

САН-ДІЄГО. – На базах Військово-Морських Сил (ВМС) США в околиці Сан-Дієго не буде більше католицьких богослужень після 30 вересня. Про це повідомив 5 вересня представник ВМС Браєн О’Рорк. Він сказав, що це рішення було прийнято через брак фінансів. Дотепер, ВМС мали контракт з католицькими священиками в околиці. ВМС не мають досить католицьких капелянів, щоб заповнити ці місця. Протестантські богослуження продовжуватимуться, бо є задовільне число капелянів на активній службі. Католицькі богослуження на заокеанських базах і на кораблях ВМС продовжуватимуться. („The San Diego Union-Tribune”)

■ Румунія отримала ракети США

БУКАРЕШТ. – Збройні Сили Румунії 17 вересня отримали першу доставку ракет США „земля-повітря” системи „Патріот” для збільшення своїх військових спроможностей. Разом з недавнім закупом бойових літаків типу „F-16”, це допоможе Румунії дотримати свою обіцянку збільшити видатки на оборону до 2 відс. Валового внутрішнього продукту (ВВП) до 2024 року. Це є мінімальний рівень для членів НАТО. Від 2018 року, Президент США Дональд Трамп закликає членів НАТО збільшити видатки на оборону до 4 відс. ВВП. („Associated Press”)

Живе Беларусь!

В історії людських спільнот так бувало вже не один раз і ще не один раз буде: чим більша перешкода стоїть на шляху, тим більшу можливість вона відкриває. Камінців під ногами ніколи не бракує, врешті до них звикається, бо ж, мовляв, нема життя без труднощів і проблем, це скрізь і завжди так, головне – щоб не занадто великі, щоб не нестерпні.

Насправді саме нестерпні спонукають до змін. Сьогодні це відбувається в Білорусі. Ще вісім тижнів тому ніхто не міг передбачити, що президентські вибори 9 серпня, грубо пофальшовані режимом Олександра Лукашенка, цього „останнього диктатора в Європі“, здіймуть таку високу хвилю всенародних протестів. Ніхто не міг передбачити, що свавільне застосування сили проти мирних людей, кров на вулицях, тортури над тисячами заарештованих таким радикальним чином перетворюють природне обурення проти фальсифікації виборів в очисну революцію, й тепер увесь демократичний світ з подивом і захопленням стверджує: на наших очах у заскорузлій в постсовєтськості Білорусі народжується білоруська політична нація.

А тепер запитаймо себе – чи могло б це статися, якби О. Лукашенко виявився бодай на крихту совіснішим, визнав свою поразку й поступився владою? Все гарно, тихо, ніяких протестів. Жодного болю суспільство не зазнало, отже, не мало причини виходити на вулиці і площі. Все тривало б більш-менш так, як і до виборів. Зокрема в політиці, зокрема в економіці, зокрема в культурі. Ледве чи нове керівництво взялося б виводити Білорусь з глибокого болота, в якому її впродовж 26 років утримував О. Лукашенко. Великий махінатор, він привчив свій терплячий народ вважати це болото теплим, вигідним: російський газ, російська нафта, російський ринок, російські військові бази на білоруській території, російська мова замість білоруської, Білорусь і Росія – союзні держави. А водночас Мінськ формально незалежний від Москви. Мінськ і вся Білорусь – приватна власність О. Лукашенка.

Фактом є, що ні один з претендентів на президентське крісло не виступив ясно й відверто проти цієї смертельної залежності Білорусі від Росії. Потрібен був цей величезний біль на вулицях і площах країни, щоб білоруси прозріли й буквально за пару тижнів підняли над собою національний біло-червоно-білий прапор, піднялися до гасла „Живе Беларусь!“, до усвідомлення незаступимості для них національної гідності і свободи.

Саме як приватизатор Білорусі, як її власник-феодал О. Лукашенко здійснив своє останнє глумство: потай від суспільства, в колі тупо відданого йому чиновництва, влаштував 23 вересня інавгурацію. Не запросивши на неї жодного посла інших держав, навіть тієї ж Російської Федерації. Певна річ, це brutальне самочинство і самодурство спричинило тотальну критику з боку міжнародної спільноти. Зокрема недовзначну заяву про невизнання О. Лукашенка легітимним президентом Білорусі оприлюднив Державний департамент США: „Вибори 9 серпня не були ані вільними, ані справедливими. Оголошені результати були зфальсифіковані й нелегітимні. США не можуть вважати Олександра Лукашенка законно обраним керівником Білорусі“. В цьому ж безкомпромісному дусі зареагували на „інавгурацію“ Велика Британія, Канада, Німеччина, Естонія, Латвія, Литва, Чехія, Польща, Данія.

„Новий мандат, на який претендує Олександр Лукашенко, не має жодної демократичної легітимності“, – підкреслив у спеціальній заяві представник Європейського Союзу з закордонних справ та політики безпеки Жозеп Боррель.

Може, дещо зам'яко, але й Україна словами Міністра закордонних справ Дмитра Кулеби пояснила, що „так звана інавгурація О. Лукашенка не означає його визнання Україною легітимним главою Білоруської держави“. Втім, і цієї заяви цілком досить, якщо врахувати, що Президент Володимир Зеленський скасував свою жовтневу візиту до Мінська і не вітав О. Лукашенка з „перемогою“, як це зробив, наприклад, Володимир Путін.

Проте, головна відповідь на злодійську „інавгурацію“ – за білоруським народом. Він уже не дасть ошукати себе. Швидше за все, його ще чекає гостра боротьба і новий біль. Від усієї душі ми бажаємо братам-білорусам витримати це випробування і вийти з нього переможцями.

ІСТОРІЯ

Подвиг лексикографа Миколи Грицака

Олександр Гаврош

Хто є найпліднішим українським словником? Ні, це не Борис Грінченко, укладач чи не найславнішого „Словаря української мови“ у чотирьох томах. До речі, над згаданим словником трудилися десятки членів „Київської громади“ протягом кількох десятиліть, а Б. Грінченко впорядкував і надав йому завершеного вигляду.

Проте, була в Україні людина, що здійснила справжній філологічний подвиг, який ніхто не те що в слов'янському світі, але й, можливо, у світовій лінгвістиці досі не повторив. Йдеться про Миколу Грицака (1908-1979), закарпатського самородка – він зібрав близько 250 тис. діалектних слів, з численним ілюстраційним матеріалом – коломийками, загадками, піснями, приказками тощо.

Ще будучи студентом Ужгородської учительської семінарії, 18-річним М. Грицак почав записувати народні слова. Відтак він працював учителем, директором школи, інспектором та керівником районного відділу освіти, викладачем катедри української мови Ужгородського університету, зрештою – став пенсіонером, але свого рідкісного захоплення не залишав. І зробив один те, що під силу хіба поважній науковій інституції. Зібраний ним матеріал перевищує досі найповніший академічний 11-томний „Словник української мови“. Але їхня відмінність – у тому, що словник М. Грицака представляє лексичне багатство лише однієї (!) української області.

Ентузіаст-словникар мав величезний життєвий досвід, бо народився ще в Угорському королівстві, здобув освіту і фах за Чехословаччини, пережив трагедію „Карпатської України“ та гортівську Угорщину (на час окупації закопав свої мовні скарби, як справжній гуцул, в землю) і помер вже в часи пізнього Брежнєва.

Усе життя, з дня на день, без вихідних і вакацій, він записував на карточки почуті слова і вносив їх у свою картотеку. Потім передруковував на машинці у вигляді сторінок словника. Писав принципово олівцем, бо якось змок під час зливи, і записані чорнилами аркуші просто розтеклися. Розповідають, що коли опинився біля лісорубів, а заготовлені карточки закінчилися, то став записувати слова на тріски. Весь простір його квартири був заставлений картотекою. Це справді була людина-місія.

Певна річ, що при такому несамовитому способі життя був майже аскетом, не вживав ні алкоголю, ні тютюну. Будучи директором школи в Буштині, одружився з учителькою-чешкою, яку прислали на Закарпаття. Марія Ярославівна народила трьох синів, але жоден з них, на велику

Микола Грицак у молоді роки. Фото з архіву.

прикрість батьків-освітян, так і не здобув вищої освіти.

Закарпатські діалекти – одні з найсамобутніших в Україні. Вони можуть стати чудовим джерелом для природного збагачення української літературної мови, особливо коли її весь час підгризає з одного боку русифікація, з суржиком потворною, а з другого – накочується все вища англійська хвиля.

Тому праця М. Грицака має непересічне значення і через півстоліття по його смерті.

Але ця дивовижна людина вражала не тільки неймовірною працездатністю, але й непохитною стійкістю. Коли стало зрозуміло, що він зібрав більше слів, ніж містять усі відомі досі українські словники, постало питання, що з цим робити. Виникло принаймні три реальні проекти надрукування цього словарного масиву. Але жоден так і не втілювався в життя.

Спочатку запропонували видати бодай диференціальний словник (себто слова, які не зустрічаються в літературній мові). Вийшли б два грубезні томи, яких, зрештою, досі ще українська діалектологія не мала. Але М. Грицак відмовився. „Або все, або нічого!“ – була його відповідь. Друкувати все – а це десятки томів одного словника – не могла собі дозволити убога радянська плянова економіка. Та й зрештою перед тим, як опублікувати карточки, треба було їх подати у вигляді словникових статей. М. Грицак засів за цю каторжну роботу і за півтора десятка років підготував рукопис лише від літери „А“ до „К“, при цьому не перестаючи збирати все нові слова, в тому числі й до згаданих букв. На думку проф. Йосипа Дзендзелівського, який

(Закінчення на стор. 7)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Захистимо правозахисницю Бахаре Хедаят!

Правозахисні організації України закликають Міністерство закордонних справ України та народних депутатів, які відповідають за міжнародні відносини, звернутися до Ірану, щоб звільнити незаконно засуджену іранську правозахисницю Бахаре Хедаят. Жінку ув'язнили на чотири роки та вісім місяців за участь в акції пам'яті загиблих в українському літаку.

8 січня український літак регулярного рейсу PS 752, який прямував з Теграна до Києва, розбився в Ірані. Загинули всі пасажери та члени екіпажу. За кілька днів після трагедії Б. Хедаят опублікувала твіт, у якому написала, що збирається вшанувати пам'ять жертв. Акція, яку провели на вході до Технологічного університету ім. Аміра-Кабіра в Теграні, зібрала тисячі учасників і стала початком цілої низки акцій протесту проти Іранського корпусу охорони ісламської революції та верховного лідера Ірану.

Через місяць Б. Хедаят затримали в університеті після розмови зі працівниками служби безпеки та відправили в слідчий ізолятор, де вона

провела дев'ять днів. На її захист тоді виступила міжнародна організація „Frontline Defenders”. Уже в липні Революційний суд у Теграні засудив активістку до чотирьох років та восьми місяців ув'язнення.

Її визнали винною в зібранні та змові з наміром скоїти злочини проти національної безпеки через участь в акціях протесту, що засуджують убивства цивільного населення на борту літака Міжнародних авіоліній України PS-752, а також у пропаганді проти держави за написання твітів про цей інцидент. Вирок суду водночас передбачає дворічну заборону брати участь у будь-якій соціальної та політичній діяльності та три місяці громадських робіт. Б. Хедаят подала апеляцію на рішення суду та чекає на її розгляд.

Україну закликають вплинути на долю іранської активістки, ув'язненої за акцію пам'яті трагедії внаслідок збиття українського літака.

Ірина Іванченко,
менеджерка з комунікацій Центру
прав людини „ZMINA”,
Київ

Подвиг лексикографа...

(Закінчення зі стор. 6)

запросив до себе на катедру М. Грицака, щоб упорядкувати його архів, одній людині потрібно 60 років безперервної праці.

Друга спроба видати словник М. Грицака була зроблена у 1960-их роках, коли чехословацькі україністи запропонували об'єднати його словник з словником Івана Панькевича, який теж збирав закарпатські слова протягом кількох десятиліть. У Чехословаччині мали намір видати цю велику працю, але період демократії невдовзі скінчився, а отже, „український буржуазний націоналіст”, мовознавець І. Панькевич знову опинився під заборону.

Та М. Грицак ні на що не зважав і далі пер свого плуга. Й. Дзендзелівський розповідає, що коли він відвідав його напівпаралізованого, з розладнаною мовою в ужгородській лікарні, той і в такому стані лівою рукою записував слова від недужих сусідів.

Через хворобу не зміг М. Грицак і захиститися, хоча дисертація вже була написана і була по-справжньому піонерською в українському мовознавстві – про історію українських діалектних словників. Підготував ще кілька діалектних словників – ботанічний, медичний, але вони так і не були видані. Якийсь чорний фатум носився над цією людиною з кременю.

Помирав М. Грицак вдома, лежачи два роки у рідній хаті в селі Росішка на Рахівщині. Цей скромний, мовчазний, невибагливий до побуту чоловік за життя не зажив жодної слави, багатств чи втіхи від безперервної праці. Помер на свій щедрій ниві, так і не дочекавшись урожаю.

Третя спроба видати словник М. Грицака зродилася вже в часи перебудови, коли діалектне слово вже пере-

стало бути архаїчним чи проскрибованим. Закарпатське обласне начальство кинулося до родини покійного лексикографа, а виявилось, що весь архів мовознавця щойно був викуплений Інститутом мовознавства Академії наук України – за великі на той час 10 тис. карбованців.

Й ось з ініціативи нинішнього директора Інституту української мови Павла Гриценка, який особисто займався перевезенням картотеки з Ужгороду до Києва, у 2017 році перший том „Матеріалів до словника українських говірок Закарпатської області” Миколи Грицака нарешті побачив світ. Ошатний, майже 400-сторінковий том, охоплює слова лише на перші дві літери „А” і „Б”. Другий том, ще більший обсягом, який включає слова на одну літеру „В”, очікується до кінця цього року. Загалом таких томів може бути з десяток і більше. Небачені обсяги в українському мовознавстві!

Місцеві сепаратисти одразу схопилися за працю М. Грицака як за вагомий аргумент існування окремої „русинської” мови. Хоча учений був свідомим українцем й інакше як діялєктним свого словника не називав. Та й погортавши виданий перший том, виразно бачиш український характер зібраного тут мовного багатства.

Ба більше, молодший брат лексикографа, 30-річний Андрій Грицак, директор місцевої школи, діяльний українець, був розстріляний у 1949 році енкаведистами за те, що переходив у лісі.

Борцем-патріотом за духом був і Микола Грицак, який не тільки збирав народні слова, але й писав вірші українською літературною мовою, керував шкільними хорами, зібрав унікальну колекцію вишивок та фолклору, який досі нема кому впорядкувати.

Ужгород

Програма не відповідала урочистості свята

Святкування в Києві 29-ої річниці Незалежності України, на яке ми з нетерпінням чекали, вже за нами, але досі перед очима поодинокі виступи виконавців мистецької програми. На мою думку, програма не відповідала урочистості такого великого свята і я особисто була розчарована. „Свобода” 28 серпня докладно описала, як все відбулося, і висловила свою слушну критику. Замість показати багатство нашої культурної спадщини, програма частинно була російською мовою, з невідповідними танцями, одягами – за винятком кількох поодиноких точок. Я також дуже здивувалась, як побачила між виконавцями програми Ніну Матвієнко, заслужену артистку України.

Але, на щастя, дві мої знайомі переслали мені відео з двох інших імпрез в Україні з нагоди річниці Незалежності – перша у Львові – головний спонсор фірма „Міст”, ведучий Остап Дроздов, український письменник, журналіст, колишній ведучий цікавої програми на телеканалі „ZIK”, великий патріот і ентузіаст української музики.

Друга чудова імпреза з назвою „Ода Незалежності” – з Києва, Харкова, Одеси і Львова. Обидві імпрези, на жаль, тільки віртуальні, але на відміну від головного святкування в Києві, яке описала „Свобода”, були в патріотичному дусі, лунала українська музика, оптимізм і привіти від багатьох відомих осіб. Ці програми піднесли на дусі і доказали, що можна було підготувати високоякісні програми, які показали нашу багату культуру.

У програмі зі Львова брали участь три музичні ансамблі (гурти) – „Вшистко”, „Lemko Blue Grass Band” і „Шпилясті кобзарі”. Хоч дві перші групи мають неукраїнські назви, вони грали українську музику з великим ентузіазмом і сучасним виконанням та аранжовкою.

„Вшистко” любить музику Богдана Весоловського, а також грали дві пісні Мирослава Скорика. Вони

дуже часто виступають у Львові та інших містах. На їхній сторінці написано – „Гурт „Вшистко” єдиний у Львові „кавер-бенд”, який займається пропагандою саме української музики. Окрім насолоди від голосу і таланту учасників гурту, ви відчуєте себе ніби на концерті улюбленої зірки”.

Гурт „Lemko Bluegrass Band” зі Львова, існує від 2012 року, на своїй сторінці пише про свій стиль музики – „Лемківський блугрес, карпатський свінг чи гуцульський блюз”. Вони встигли зарекомендувати себе не тільки на заході України, але й у Польщі. Ці два ансамблі, хоч різні своїм стилем, але кожний у свій спосіб пропагує головну українську музику з великим запалом.

Третій ансамбль „Шпилясті кобзарі”, до складу якого входить шість бандуристів, заснований 2010 року. На їхній сторінці написано: „Гурт виконує версії світових гітів та українських народних пісень, використовуючи український народний інструмент бандуру. Гурт виступав на сценах багатьох міст України, а також у Канаді, Німеччині та в інших країнах”.

Чому ніхто не подумав, щоб запросити ці гурти на головне святкування?

Концерт „Ода Незалежності” дав можливість послухати бездоганне виконання української класичної музики, але й побачити красу цих міст, які фільмовано з висоти. Хор і оркестри виступали надворі перед будинками опер, а у Львові перед Домініканською церквою. В цьому концерті брала участь Національна академічна капеля України „Думка” з Києва, Академічна камерна оркестра „Віртуози” зі Львова, Харківська національна академічна оркестра та Одеська національна філармонічна оркестра.

Спонсорам, ведучим і виконавцям належить велике признание!

Оксана Кузишин,
Монро, Нью-Джерсі

Діти отримали подарунки

Діаспорна бібліотека ім. Галини Король спільно з активом організації „Миргород – Допомога” проводять добродійну акцію „Іграшки маленьким біженцям”. Ми роздали дитячий одяг, іграшки та різні потрібні дітям речі, які надійшли з США від Галини Цап та Ігоря і Дарії Лисих, з Канади від Володимира і Марії Мелих.

Маленькі українці, кинуті агресією кривавої московщини у вир курних доріг і нестатків, дуже тішаться подарунками. А ми шанобливо схиляємо голови перед шляхетною поставою

добродіїв. Наша спільна акція продовжується.

Іграшки, розвивальні ігри, не вельми громіздкі конструктори, зошити, папір, учнівське приладдя, фарби, мольберти, шахівниці і, звичайно, одяг, взуття можна вислати на адресу: Анатолій Сазанський, вул. Ведмедівка, 55, Миргород, Полтавська область, 37600.

Анатолій Сазанський,
директор Діаспорної бібліотеки ім.
Галини Король
Миргород, Полтавська область

Газета української діаспори

СВОБОДА
Видає Український Народний Союз

ВПОДОБАЙТЕ

нас на Фейсбук:
facebook.com/
SVOBODA.news/

THIS PAID ADVERTISEMENT DOES NOT NECESSARILY REFLECT THE VIEWS AND POSITION OF THIS PUBLICATION.

“According to Donald Trump, **UKRAINE IS A COUNTRY FULL OF TERRIBLE PEOPLE.**”

KURT VOLKER

U.S. Special Envoy to Ukraine
Congressional Testimony, October 3, 2019

“The people of Crimea, from what I heard, would rather be with Russia... As far as Ukraine is concerned, it's a mess...”

DONALD TRUMP

Interview with George Stephanopoulos
ABC News, August 1, 2016

“During a May 10, 2017, meeting in the Oval Office ‘a beaming President Trump huddled... with Sergey Lavrov and Sergey Kislyak’ during which Trump gloated about firing of FBI Director James Comey whom he called ‘crazy, a real nut job... and what had been an unseemly conversation between the president and two high-ranking Russian officials soon turned into something more dangerous...’ as Trump proceeded to disclose classified materials to our adversaries. Only Russian media was allowed in the room.”

Vanity Fair, November 22, 2017

“The President did not give a sh_t about Ukraine.”

DAVID HOLMES

U.S. Embassy Official, quoting U.S. Ambassador to the European Union Gordon Sondland
Congressional Testimony, November 15, 2019

“I addressed directly with President Putin the issue of Russian interference in our elections... [Director of National Intelligence] Dan Coats came to me, and some others, they said they think it's Russia... President Putin, he just said it's not Russia. I will say this: I don't see any reason why it would be... I have great confidence in my intelligence people, but I will tell you that President Putin was extremely strong and powerful in his denial today... We ran a brilliant campaign, and that's why I'm President.”

DONALD TRUMP

Official Transcript
The White House, July 16, 2018

“Trump withheld nearly \$400 million in military and security aid to Ukraine — including lethal and non-lethal weapons — in an effort to coerce Ukraine's President Zelensky to come up with political dirt on his presidential rival, Joe Biden. From the July 25, 2019, Trump-Zelensky phone call: ‘I will say that we do a lot for Ukraine... so I think it's something you want to look at... United States has been very very good to Ukraine... I would like you to do us a favor, though... I would like you to find out what happened with this whole situation with Ukraine... I would like to have the Attorney General call you or your people and I would like you to get to the bottom of it... Whatever you can do, it's very important that you do it.’”

DONALD TRUMP

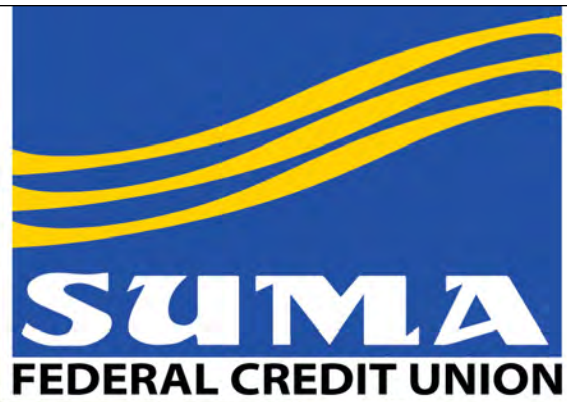
Official Transcript
The White House, September 24, 2019

Vote Joe Biden.

UKRAINIAN
AMERICANS FOR
BIDEN
PRESIDENT

WWW.UKRAINIANAMERICANSFORBIDEN.COM Follow us on Facebook: @UkrainianAmericansforBiden

PAID FOR BY UKRAINIAN AMERICANS FOR BIDEN AND NOT AUTHORIZED BY ANY CANDIDATE OR CANDIDATE'S COMMITTEE

ОТРИМАЙТЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ СЬОГОДНІ!

ЩАСЛИВОЇ ПОДОРОЖІ

3

**ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ
НА МАШИНУ**

НИЗЬКИЙ ВІДСОТОК

1.99%
APR*

ДО 48 МІСЯЦІВ

100%
фінансування
для
кваліфікованих
позичальників

 Like us on
Facebook

* APR = Annual Percentage Rate. This is not a guarantee of credit. An application and approval is required. All loan rates are based upon member's credit worthiness at time of application and the term of the loan. Your rate may be higher and rates are subject to change without notice. Used vehicle loans are based on the age of the vehicle and term of the loan. Visit us at www.sumafcu.org or call the credit union for current rates.

** 100% Financing applies to credit scores of 660 or higher. Financing does not include sales tax, tags, destination charges, etc. Call the credit union for more information.

SUMAFCU NMLS# 527694

НАШІ ФІЛІЇ ЗРУЧНО РОЗТАШОВАНІ ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

ПОДАЙТЕ АПЛІКАЦІЇ У ФІЛІЯХ SUMA FCU АБО ОНЛАЙН WWW.SUMAFCU.ORG

ПОДОРОЖІ

Вітрильник Ігоря Пилипчука прибув до Полінезії

Працівник редакції тижневика „Свобода” Ігор Пилипчук продовжує кругосвітню подорож на човні-вітрильнику „Еней”. Він двічі перетнув Атлантичний океан, обійшов Південну Америку і тепер перебуває в Тихому океані. З ним при кінці серпня мала електронну розмову директорка департаменту видавничої справи і преси Держтелерадіо України Валентина Бабилюлько. Інтерв'ю з дозволу І. Пилипчука подається з деякими скороченнями.

Прийміть, Ігоре, найщиріші вітання з нагоди Дня незалежності України. Де зараз Ви перебуваєте?

Вашого електронного листа я отримав на гарному острові Мурей, який знаходиться в Тихому океані на відстані 15 кілометрів західніше відомого острова Таїті, і є територією Французької Полінезії. Сьогодні „Еней” стоїть в бухті під назвою Опуноху, якраз в тому місці, де стояв на якорі човен відомого англійського мореплавця Джеймса Кука в 1769 році під час його першої експедиції, за 10 років до того як він став жертвою канібалізму на Гаваях. В 20 метрах, на березі, встановлені два невеликі монументи, які відзначають місце, де він висаджувався на берег.

27 липня я мав туристичну прогулянку порослими тропічними джунглями горами острова, де познайомився з деякими місцевими історичними артефактами. Це маре – піраміди з каменів – місця молитв і ритуалів полінезійців, залишки жителів

Спіймана біля острова Таїті риба махі-махі.

„Еней” серед Тихого океану. (Фото з безпілотної)

аборигенів. А за день перед цим мав нагоду побувати на приватному концерті місцевих танців, включно з „Танцем вогню”.

На щастя, канібалізму тут більше немає і можна відносно безпечно відвідувати острови, яких 130 у Французькій Полінезії. На них проживає близько 300 тис. людей. На великих островах, а особливо на Таїті, сильно відчувається французький вплив. Хоча останнім часом почалося активне відродження полінезійської народної культури, яка довгий час подавлялася.

Для туристичного загалу Полінезія відома атолами, коралами, прозорою водою, чорними перлами і татуюванням, яке вважається найкращим у світі, через що багато туристів повертаються додому з характерними орнаментами на різних частинах тіла.

Ви вже рік в морі. Тільки вряди-годи ступаєте на сушу. Яке відчуття у вас, коли після кількох десятків днів нарешті можна робити значно більше кроків, ніж в океані робите на „Еней”?

Існує таке жартівливе поняття, як „морські ноги”, які „виростають” в морі. Організм пристосовується до постійного розгойдування, формується відповідне відчуття балансу, руки автоматично хапаються за все, що може втримати у випадку сильного нахилу. Коли після довгого переходу ступаєш на сушу, починається зворотній процес. Справді, перші кілька днів хитає і деколи інстинктивно хочеться за щось схопитися. Але цей період швидко проходить.

Скільки ви вже здолали миль водним шляхом? Які події найвиразніше вам пам'ятаються?

Багато яхтсменів рахують тим чи іншим способом кількість пройдених морських миль. Звичайно з допомогою бортових комп'ютерів. Це свого роду цифровий показник досвіду – чим більше миль, тим досвідченіший мореплавець. Але цей показник досить умовний. Можна обійти довкола світу без зупинок, записати десятки тисяч миль на свій рахунок і при цьому залишитися без досвіду закорення в складних умовах. Наприклад, в сильний вітер, або коли високі хвилі, на коралах, на кам'янистому дні, на великій глибині. Комбінація факторів безмежна і брак досвіду може легко призвести до помилок, а значить і до поламок, створити небезпеку для життя, як це сталося кілька місяців тому на острові Пасхи, коли під час шторму, стоячи на якорі недалеко від берега, загинув яхтсмен-одинок.

Я пройшов приблизно 15 тис. миль, хоча в моїй філософії крейсерського плавання числа не мають великого значення. У кожного свої цінності. Для мене найцікавіше і найцінніше – це безмежний простір океану, де відстань і час втрачають вагу. Там минуле і майбутнє сприймаються інакше, ніж в суспільстві. Там розумієш, що минуле – це відбитки подій в пам'яті, які поступово втрачають контури і стираються, як хвилі за човном. А майбутнє – це проєкція думок, бажань і страхів. Минулого вже не існує, а майбутнього ще немає.

(Закінчення на стор. 11)

Полінезійські танці на острові Мурей.

Одне з маре на острові Мурей - місце релігійних ритуалів полінезійців.

Прапори України і США на вітрильнику.

Тихий океан біля атолу Хао.

Вітрильник...

(Закінчення зі стор. 10)

Але це коли в морі. В портах найцікавіше – це люди. За рік я потоваришував з багатьма цікавими людьми різних національностей і культур – більше, ніж за останні 20 років на суші. Деколи доля створює неймовірні комбінації подій і характерів.

Якщо згадувати події, то найбільше і надовго запам'яталися небезпечні випадки. Один з них стався біля берегів Бразилії, коли вночі на великій швидкості я щасливо розійшовся з рибальським човном на відстані двох метрів. Він виник з темряви несподівано і змінити курс не було жодної можливості. Ще один випадок закарбувався в пам'яті – нічний шторм біля мису Горн. Тоді я всю ніч простояв, вчепившись в поручні, щоб не літати в каюті, і молився, щоб човен витримав навантаження.

Тепер, коли хмарочоси залишилися в минулому і вам відкрилася невимовна краса інших пейзажів, яким віддаєте перевагу? Які вони пейзажі океану і його берегів? Чи стали б ви малювати океан і моря, якби раптом відкрили в собі талант художника? Чи пишете словесні картини, які згодом ми зможемо прочитати не тільки у ваших щоденниках, але й у спогадах, котрі колись неодмінно стануть книгою?

Міста – відносно нове суспільне явище і, напевно, тимчасове. Згідний, що життя в містах непри-

родне для людини саме через те, що ми там відірвані від природи. Картинні галереї, концерти музики, так як і книжки – це спроба хоч якось компенсувати цей недолік. Але навіть найкращі картини не здатні передати багатомірний простір життя, живу красу природи, завжди різний захід сонця, рух хмар, форма яких постійно змінюється,

Монумент Джеймсу Куку на острові Мурей на місці його висадки у 1769 році.

або ритм хвиль, однорідних на перший погляд, але серед них нема і двох однакових, або космічну безкінечність зоряного неба посеред океану. Я роблю періодичні записи, фотографії, навіть короткі відеофільми, але чи вийде з цього щось варте книжки – не знаю. Час покаже.

Чи проблеми, які кожна людина має на землі, супроводжують людину в морі?

Гарне питання. Протягом життя я багато разів переїздив, деколи радикально змінюючи навколишнє середовище, сподіваючись таким чином позбутися зовнішніх проблем. Але вони всюди їхали за мною. Щоб з ними розібратися, треба навести порядок у собі. Саме для цього варто і треба подорожувати і змінювати обставини життя. Це і є основна мета моєї подорожі.

Чи Ви відчули полегшення від усамітнення? Чи навпаки нестримно хочете повернутися в світ метушні і всепоглинаючої зайнятості?

Наша метушня і надмірна зайнятість – це спроба вирішити внутрішні проблеми зовнішніми діями. Набагато ефективніше проблеми вирішуються, якщо почати з середини. Але в цьому випадку потрібна тиша, як зовнішня, так і внутрішня. Люди різні, у кожного свій життєвий шлях і не всі однаково сприймають ізоляцію. Особисто я не

(Закінчення на стор. 16)

LONG TERM ANNUITIES

4.00%*
9 YEAR

3.75%*
7 YEAR

3.25%*
5 YEAR

CALL US TODAY!
888-538-2833

*FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES
SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE
IN ALL STATES

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG

THIS PAID ADVERTISEMENT DOES NOT NECESSARILY REFLECT THE VIEWS AND POSITION OF THIS PUBLICATION.

“

Чи Китай з'їсть наш обід? Та що ви, чуваки. Маю на увазі, знаєте, вони – непогані люди, люди. Але ось що: вони не є нашими конкурентами.

Джо Байден

Ames, IA 1/21/2020

“

...ймовірно ми зможемо поштовхати віцепрезидента Байдена у більш прогресивному напрямі...

ПРЕДС. Олександрія Окасіо-Кортес

Just the News 9/17/2020

“

...усі були цілковито переконані, що Кастро є найгіршою людиною на землі. І що всі кубинці повстануть проти Фіделя Кастро. Вони забули, що він дав їхнім дітям освіту, систему охорони здоров'я, повністю перетворив їхнє суспільство.

Берні Сандерс

The Hill 3/11/2016

“

Джо Байден став би нічим іншим як Троянським конем лівих радикалів.

Віцепрезидент Майк Пенс

GOP Convention 8/26/2020

ХТО КОНТРОЛЮЄ БАЙДЕНА?

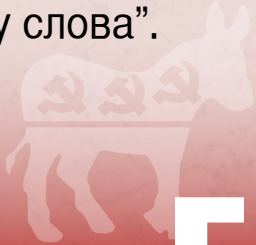
THIS PAID ADVERTISEMENT DOES NOT NECESSARILY REFLECT THE VIEWS AND POSITION OF THIS PUBLICATION.

Сповзання до соціалізму

СОЦІАЛІЗМ: НАСИЛЛЯ ТА ЗАСТІЙ

- Соціалізм зруйнував би Америку до стану Венесуели чи Куби.
- Вільне підприємництво було б заміщене “демократичним соціалізмом” – моделлю, яка заперечує капіталізм. Маніфест “Єдність” від Байдена й Сандерса передбачає всеохоплюючу соціальну державу.
- Соціалізм веде до нужди, злиднів, тиранії, ґулагів та гір трупів.
- Впроваджує зрівнялівку; нівелює особистість.
- Камала Гарріс має славу найліберальнішого сенатора.
- Американська Спілка Захисту Громадянських Свобод (ACLU) попередила, що прийнятий Пелосі законопроект HR1 “буде неконституційно посягати на право американських громадян на свободу слова”.

РИНКОВА ЕКОНОМІКА: ВОЛЯ І ДОБРОБУТ

- Наші рідні втекли з-під комуно-соціалістичної тиранії до світу свободи і демократії.
- Ринкова економіка зробила Америку вільною, сильною та процвітаючою.
- Вільне підприємництво/капіталізм корисні для бізнесу, економіки США та для України.
- Сприяє рівності можливостей; розвиває особистість.
- Трамп зірвав порядок денний лівих з перетворення Америки на “соціалістичну утопію”.
- Трамп підписав указ про захист свободи слова в університетах.

ГОЛОСУЙ ЗА РЕСПУБЛІКАНЦІВ ВРЯТУЙ АМЕРИКУ

★★★★★ UKRAINIAN AMERICANS FOR ★★★★★

TRUMP

Додаткові інформації: www.UkrainiansForTrump.com

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Перша річниця заснування
католицького апостолату в Портленді

Члени Українського католицького апостолату ім. Андрія Шептицького в Портленді, штат Орегон.

Богдан Ліський

ПОРТЛЕНД, Орегон. – У неділю 30 серпня Український католицький апостолат ім. Андрія Шептицького в Портленді відзначив першу річницю свого існування урочистою Службою Божою під відкритим небом на фермі доктора теології Джаредда Гоффа та Келлін Гофф, яка знаходиться

біля містечка Мавнт Ейнджел розташованого приблизно 31 миль на південь від Портленду.

З цього приводу можна констатувати, що минулий однорічний період апостолату був досить успішним. Хоча апостолат ще не має власної церкви, каплиці або будь-якого власного приміщення,

(Закінчення на стор. 16)

Федеральний суддя
передав книгу музею

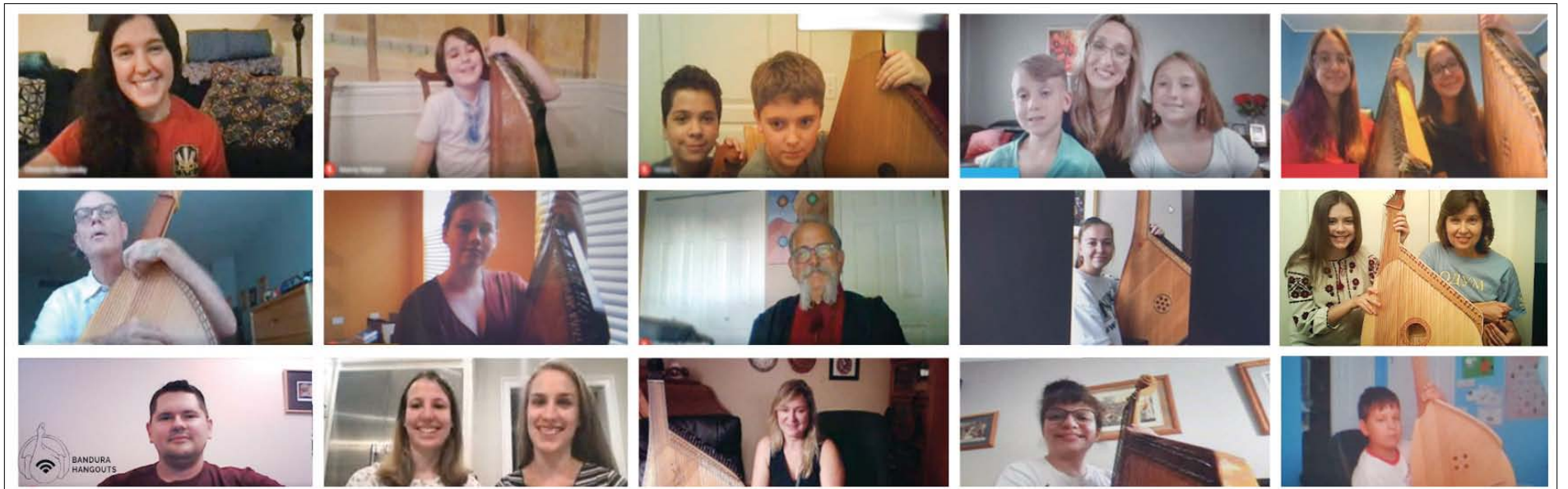
Федеральний суддя Богдан Футей. (Фото: Радіо Свобода)

ЧИКАГО. – Федеральний суддя США українського походження Богдан Футей передав Українському національному музею в Чикаго свою книгу „Моя історія: досягнути недосягну зірку!”. Про це повідомила 13 серпня кураторка музею Марія Климчак у Фейсбук.

„Сьогодні важливо, щоб американська спільнота знала про людей, які досягли великих вершин у своїй професії, не забуваючи про своє коріння. Вітаємо Федерального суддю США Богдана Футей з виходом у світ його книги”, – написала М. Климчак.

Радіо Свобода

Відбувся віртуальний табір „Bandura Hangouts”

Учасники віртуального табору „Bandura Hangouts”.

Теодора Турула

Переважно молодь, що учить гри на бандурі, має нагоду влітку поїхати на табір, де вона може поспілкуватися з іншими студентами гри на бандурі та одночасно розважитися на свіжому повітрі, серед природи. Протягом одного чи двох тижнів молодь закріпить знання гри на бандурі, вивчить нові пісні й різні стилі гри та призвичається до гри в ансамблі.

Цього літа це було неможливе через пандемію коронавірусу.

Керівники та викладачі чотирьох таборів гри на бандурі у Північній Америці, які координують працю таборів, вирішили пристосуватися до ситуації і організувати з 13 липня до 7 серпня віртуальний „табір” онлайн. Назвали його – „Bandura Hangouts”. У табір входили лекції бандури і співу, спільні вправи та виклади, віртуальні

ватри та багато іншого.

Записалося понад 50 осіб віком від 8 до 72 років. Учасники були з Канади: Альберта, Саскачеван, Онтаріо і Ньюфаундленд; з США: Флорида, Іліной, Мишиген, Огайо, Нью-Йорк, Коннектикат, Вайомінг, Нью-Джерсі й Пуерто Ріко.

Бандуристів розділено, згідно здібності, у п'ять груп. У кожній групі був головний провідник та додаткові інструктори-помічники. Кожна група вивчала одну пісню, яку тільки вона виконувала, і також дві пісні, що всі „таборовики” разом грали і співали: двомовне „This Land is Your Land” і „Запорізький марш”.

Зареєстровані учасники отримували щоденний розклад занять: особисті лекції, спільні вправи-репетиції, гра в ансамблі, виклади та інші розваги. Окрім лекцій та вправ у групах і спільних віртуальних вправ, учасники слухали та бачили різні

програми по полудні чи вечорами. Наприклад Юліан Китасти розповів про бандуриста Зиновія Штокалка та техніку імпровізації бандурної музики; Андрій Бірко запросив глядачів у свою майстерню виробу бандур; Микола Дейчаківський показав як музиканти пристосовують бандуру до рок-музики. Компонування музичних творів для бандури пояснив Марко Фаріон; бандурист Максим Махлай розповів про мистецтво бандури; Ірина Китаста-Кузьма представила фотомонтаж світлин з літніх таборів бандури.

Були два прямі зв'язки з Києвом: Марина Круть розповіла про участь у конкурсі „Eurovision”, бандурист Тарас Яницький розповів про своє життя. Виступив також бандурист Стефан Заєць. Олег Махлай розповів про святкування 100-ліття Капелі бандуристів.

Одна нова учениця гри на бандурі,

що була б цього року вперше на таборі „Літня зустріч” в Канаді, розповіла, що їй подобається вивчати нові пісні, брати участь у різних змаганнях та зустрічатися (хоча віртуально) з іншими дітьми, що також грають на бандурі.

Молоді бандуристи, які останніх п'ять років їздили на ОДУМ-івські табори на оселі „Україна”, підкреслили, що участь в „Bandura Hangouts” їм також дуже подобалася через цікаві заняття та знайомство з іншими учасниками.

Одна молода учасниця, яка переважно прилітає на табір і тому мусить вправляти на чужій бандурі, сказала: „Було приємно грати на власній бандурі і спілкуватися з бандуристами з різних кутків світу”.

Оля Фриз, яка була між основоположниками табору „Бандура на

(Закінчення на стор. 16)

Театр „Яра” діє на платформі „Zoom”

Мирослава Роздольська

НЬО-ЙОРК. – В час довготривалого карантину, коли закрилися перед глядачами двері театрів, художній керівник експериментального театру „Яра” Вірляна Ткач виходить до своїх глядачів з цікавими двомовними програмами про діячів української культури на платформі „Zoom”.

Найпершою була зустріч з відомим українським письменником Сергієм Жаданом, з яким театр „Яра” співпрацює багато років. У минулому році у видавництві Єйльського університету вийшла збірка поезій С. Жадана „What We Live For, What We Die For” у перекладі В. Ткач та її колеги Ванди Фіпс на англійську мову. Цікаво було почути вірші поета у його виконанні українською та англійською мовами, які читали В. Ткач, В. Фіпс, актори „Яри” та англійські поети Боб Голман, Дзвіня Орловська, Олена Дже-ніс та Ісаак Вілдер.

У червні, у співпраці з Освітньо-культурним центром у Дженкінтаві, біля Філадельфії, „Яра” представила розповідь про внесок у світову культуру скрипалі-емігранта Павла Гуменюка, родом із Підволочиська Тернопільської області, якого у 1920-ті роки називали „Королем української музики”. Звучали записи, які він записав із компанією „Columbia Records”.

Ще ширшою постала картина культурного життя українців у діаспорі після перегляду відеопредставлення про славного хореографа Василя Авраменка родом з села Стеблева на Черкащині. Він навчав танців у Канада та США дітей українців з України. В усіх його концертах неодмінно був „Козачок”, „Гопак”, а згодом „Аркан”, „Коломийка”, „Веснянки”, „Гаївки”. Маловідомі деталі з творчої біографії українського майстра танцю відкрив перед глядачами і слухачами викладач Колумбійського університету Юрій Шевчук. Його пристрасна розповідь захоплювала, особливо, коли йшлося про внесок В. Авраменка у створення фільмів-опер „Наталка Полтавка” та „Запорожець за Дунаєм”. Уривки з фільмів надавали розповіді яскравішого уявлення. Вражаючою є світлина, на якому понад 300 студентів, учасників концерту у Метрополітан-опері, котрі мали честь показати американським глядачам різні українські танці.

У 2004 році ця світлина, як і багато інших матеріалів, була представлена на виставці про творчість В. Авраменка, яка подорожувала у США та Канаді. Ці скарби у цифровому форматі надали для віртуальної програми „Яра” українські музеї Нью-Йорку і Стенфорду, де вони зберігаються. А записи танцювальної музики на платівках, яку записав для В. Авраменка П. Гуменюк, є у колекції Українського історичного та освітнього центру, що у Нью-Джерсі.

У липні група „Яра” презентувала розповідь про бандуриста, лікаря за професією Зіновія Штокалка. Він належить до третьої політичної хвилі еміграції. Щоб відтворити епоху, у якій творив цей віртуоз українського національного інструменту, В. Ткач наповнила розповідь історичними фактами про переселення політичних біженців, їх вибір місця проживання. Звучала бандура з голосом Юліана Китастого, який розповів, що З. Штокалко як легенда мав великий вплив на його творчість. Ю. Китастич чув багато про талановитого бандуриста з юних літ. На жаль, коли він переїхав з Дітройту до Нью-Йорку, З. Штокалко відійшов уже в інші світи. Він помер у 1968 році, коли йому сповнилося тільки 48 літ. Але завдяки записам на студії „Сурми” та які робив сам З. Штокалко у себе вдома, Ю. Китастич отримав чудову можливість ширше ознайомитись з творчістю славного попередника і взяти й у свій репертуар його твори. Тож глядачі могли почути у записах і у виконанні Ю. Китастого думу „Маруся Богуславка”, а також пісенну розповідь про переселення запорожців у 1791 році на Кубань.

В. Ткач розповіла про зустріч у З. Штокалка з Мироном Сурмачем, яка описана у його книжці „Історія моєї „Сурми” (1982).

Кожна з цих програм „Яри” є історичною цінністю, культурним надбанням. В. Ткач звертається до глядачів з проханням переглянути домашні архіви, можливо, в когось збереглися світлини та записи цих та інших визначних діячів-культури у діаспорі, щоб поділитися копіями й збагатити не тільки українську, а й світову культуру. Програми побудовані в основному англійською мовою, тож доступні не тільки для українців.

Ще одна дуже цікава особистість, з творчістю якого знайомить В. Ткач і театр „Яра” своїх глядачів – це поет-мистець Олег Лишега. Він наш сучасник, який, на жаль, кілька років тому відійшов у кращі світи. Поезією О. Лишеги художній керівник театру „Яра”, В. Ткач захопилася багато років тому, за його творами створила три вистави у театрі „Ля МаМа” „Лебідь” (2003), „Ворон” (2011) та „Міст снів” (2012), як і також цілу низку потічних вечорів, в одному з яких у Нью-Йорку взяв участь і сам автор. І ось на „Zoom” через 17 років зустрілися всі артисти, які зіграли свої ролі у виставі „Лебідь” за твором О. Лишеги.

Спогадами ділилися В. Фіпс артисти Січілія Арана Грант, Мерідіт Райт, Андрю Колто, Сумі Кім та композитор Пол Брендлі, які створили тоді на сцені живі образи Місяця, Лебідя, Душі. Всі вони англійські і тільки Ольга Шуган творила у виставі тло пісенної української душі.

Розповіді артистів супроводжувалися відеозаписами з вистави, що розширює уявлення про цікаві режис-

Василь Авраменко

Олег Лишега

Зіновій Штокалко

Павло Гуменюк

серські знахідки та талановиту гру акторів. Вистава заслуговує, щоб вона йшла йшла на сцені театрів Нью-Йорку і України.

Багато цікавого про самого поета глядачі дізналися з розповіді та світлин Вальдемара Ключка, який побу-

вав кілька років тому у О. Лишеги вдома, в Тисмениці, разом з ним пройшов улюбленими стежками родинного містечка поета.

Усі програми-розповіді є у записах і їх можна переглядати на сторінці фейсбуку „Yara Arts Group”.

В Україні жалоба...

(Закінчення зі стор. 1)

курсантів Харківського національного університету Повітряних Сил Збройних Сил України. „Провід і члени Громадської організації „Україна-2050” з глибокою скорботою сприйняли звістку про цю авіокатастрофу та разом з усім українським народом в Україні та поза її межами моляться за душі загиблих та за одужання поранених”, – заявив Прези-

дент „України-2050” Євген Чолій.

Співчуття у зв'язку з катастрофою літака Ан-26 висловили Президент Республіки Польща Анджей Дуда, Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо, Високий представник Європейського Союзу із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель, міністри закордонних справ Польщі, Албанії, Болгарії, Туреччини, Швеції, Латвії та Молдови.

**„Укрінформ”, Прес-служба
Президента України**

Президент Володимир Зеленський 26 вересня відвідав місце катастрофи літака Ан-26 на Харківщині. (Фото: (Прес-служба Президента України))

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 908-872-2192
email: stankouna@optimum.net

Відбувся віртуальний...

(Закінчення зі стор. 14)

Бобрівці" та протягом уже 10 літ була на ньому інструктором, розповіла наскільки цікаво було працювати зі своїми учнями, та що особливо чудово було побачити і послухати М. Крут, яка була на зв'язку з Києва і залюбки відповідала на питання, що їх задавали юні бандуристи.

Таборовий комітет складався з організаторів чотирьох таборів бандуристів: „Бандура на Бобрівці” (Colebrook, Conn.); ОДУМівський табір (London, Ontario, що мав би цього року відбутися у Мишигані); „Кобзарська Січ” (Emlenton, Pa.) і „Літня зустріч” (Hawkestone, Ontario).

Організатори табору „Bandura Hangouts” є членами ансамблів США і

Канади: Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка, Ансамблю бандуристів Північної Америки, Канадської Капелі бандуристів, та Ансамблю „Золоті струни”. Зібрали вони 27 досвідчених інструкторів та спеціалістів у різних аспектах бандурного фаху, які присвятили свій час як добровольці на громадських основах. Однак знайшлися спонзори, завдяки яким було можливо виділити скромний гонорар інструкторам.

Організаторами табору були М. Дейчаківський, І. Китаста-Кузьма, Аліна Кузьма, Микола Мурський, Олександр Петлюра, Оксана Родак та Оксана Зелінська-Шевчук.

За фінанси відповідає Школа бандури Нью-Йорку. Додаткову інформацію про програму можна отримати на веб-сторінці www.BanduraHangouts.com.

Вітрильник...

(Закінчення зі стор. 11)

маю з цим жодних проблем і почуваюся комфортно. Краще ніж в суспільстві.

Чи знають Україну в світі? І якщо так, то якою знають її в тих далеких країнах, на землю яких Ви ступали під час подорожі?

Покищо про Україну в світі знають мало. Найкраще Україну сприймають ті, хто знайомий з українцями через особисті контакти, або подорожі до України. Від таких людей я чув багато позитивних відгуків про українську гостинність. Україна – молода держава і я впевнений, що тепер, коли кордони відчинені, правдива, позитивна інформація про неї буде швидко поширюватися через персональні контакти.

Я ще не запитала про зроблені вами світлин. Ви вчилися фотографуванню чи це просто набутий досвід?

Фотографія мені подобалася змалку, але ніколи ніде не вчився і професійно не практикував. 95 відсотків світлин зроблені камерою, якою обладнаний звичайний телефон – ще один приклад високого розвитку сучасних технологій. Моя складність з фотографіями не стільки в тому, щоб їх зробити, скільки в тому, щоб їх показати людям в інтернеті. В порівнянні з Америкою і Європою, в інших країнах, особливо на островах, інтернетний зв'язок слабенький, або дуже слабенький. Серед улюблених фото ті, які зробити було найскладніше – з гори, або зверху в океані з допомогою дрону.

Щиро вітаю всіх з річницею Незалежності України. Бажаю Україні мудрих провідників і національної єдності. Україна – молода держава і попереду в неї широка дорога для розвитку. Одне з найбільших досягнень за роки незалежності – це можливість українців виїжджати за кордон. Подорожуйте – це розширяє кругозір, стимулює уяву і допомагає пізнати себе.

Перша річниця...

(Закінчення зі стор. 14)

проведено в різних орендованих місцях або на вищезгаданому господарстві 19 Служб Божих.

Служби служили змінюючи один одного священики Української католицької церкви: о. Ричард Янович з Спрінгфілду, о. Абрахам Міллер з Сіетлу та о. Кен Олсен, який раніше служив українцям у Канаді та зараз живе як пенсіонер в Орегоні. Якби не було обмежень на збори через пандемію коронавірусу, Служб було б набагато більше.

Щодо чисельності, також можемо констатувати, що наразі апостолат невеликий. Він складається з приблизно 60 членів. За етнічною структурою це люди українського та неукраїнського походження. Однак шанси на його розширення та розвиток у майбутньому все ж є. На території Портленду, за даними Центру досліджень населення у Портленді, проживає понад 50 тис. іммігрантів з колишнього СРСР, найбільше з України. Таким чином, можна очікувати, що деякі з них, коли дізнаються про існування Українського католицького апостолату, при-

єднаються до нього.

Також, члени апостолату сподіваються, що Владика Венедикт Алексійчук з єпархії св. Миколая Української католицької церкви в Чикаго, до якої вони зараз належать, організує в Портленді найближчим часом місію чи парафію та дасть постійного священика.

Нарешті, слід зазначити, що найбільші заслуги в організації та роботі апостолату належать подружній парі Мішель та Пол Варіла з Портленду, які не мають українського походження. Вони дійсно дуже стараються, щоб робота апостолату відбувалася в найкращому порядку. Вони також поставили гарний вебсторінку апостолату в інтернеті, яку можна переглянути на <https://ukrainiancatholicprdx.org/>.

Крайова Пластова
Старшина
оголошує, що

XXXVIII Крайовий Пластовий З'їзд в США

відбудеться 31 жовтня 2020 року
електронно у формі вебінар.

Реєстраційні матеріали доступні на пластові мережі США
www.plastusa.org.

ВІДКРИЙ ДЛЯ СЕБЕ ПЛАСТ! ПЛАСТ - Українська Скавтська Організація США

Реєстрація по станіціях і
групах у вересні!

Пласт дає і вчить:
почуття приналежності
приятельство
провідництво
життя в природі

Пласт складається з:

Новаків і Новачок (УПН)
Улад Пластового Новацтва
• Діти від 6 до 11 років

Юнаків і Юначок (УПЮ)
Улад Пластового Юначтва
• Молодь від 12 до 18 років

Старших Пластунів (УСП)
Улад Старшого Пластунства
• Молодь від 18 до 35 років

Сеніорату (УПС)
Улад Пластових Сеніорів
• Понад 35 років

Пластові Оселі і Табори в Америці

- Вовча Тропа (East Chatham, NY)
- Писаний Камінь (Middlefield, OH)
- Новий Сокіл (North Collins, NY)

Спеціалізаційні Табори і Вишколи

Морський Лещетарський Скелолозанний
Кінний Роверовий Золота Булава
Лісова Школа Школа Булавних
Вишкіл Новацьких Виховників Вишкіл Юначків Виховників

За додатковою інформацією просимо звернутися до:
Plast Ukrainian Scouting Organization USA
700 North Cedar Road, Jenkintown, PA 19046 ~ www.plastusa.org
267-287-8334

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

Друкарня

COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

**Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 40-літнім досвідом!**

973-574-8800

Fax: 973-574-8887

e-mail: computopr@aol.com

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

Шевченківський...

(Закінчення зі стор. 3)

домовини, чи останній запис у книзі вражень останнього кохання Кобзаря Ликері Полусмак, неодмінно викличуть душевні зрушення, залишаться назавжди у пам'ятку.

У музеї Шевченка набувають популярності літературно-мистецькі гостини, проекти типу „Я бачу музику”, еко-лекції серед природи. Ось Микола Томенко нещодавно зі своєю командою зробили довгі столи і лави, поставили їх недалеко біля Тарасової світлиці. Діти із задоволенням беруть лекції, одночасно споглядаючи Тарасову гору, світлицю, музей, канівські гори. Мріємо долучити благодійників та створити на території нижнього парку під Тарасовою горою – з проєкцією на Дніпро – лазерне видовище за творами поета і художника.

Є величезний фронт роботи зі збереження – через оцифрування – фондів музею Шевченка, Канівського історичного музею та Музею прикладного мистецтва. Ми тільки починаємо робити це на прикладі книги вражень.

Як літературознавець спостерегла, що науковий аспект роботи в заповіднику українознавства необхідно піднімати на посутньо якісний рівень. То ж буквально днями з моєї ініціативи було створено вчену раду Шевченківського національного заповідника та проголосовано її склад, куди ми залучили провідного шевченкознавця, проф. Василя Пахаренка, директора Центру Шевченкознавчих досліджень, проф. Володимира Поліщука, відомого літературознавця з Інституту літератури Сергія Гальченка.

Діяльність заповідника мало представлена в інформаційному просторі Черкащини і України. Тішуся тим, що буквально за місяць, в рамках 95-річчя заповідника, відновила разом із колегами випуск газети „Чернеча гора”, яка востаннє виходила у світ ще 2012 року. Активізували і фей-

Валентина Коваленко дарує Володимирові Зеленському книгу Зінаїди Тарахан-Берези „Святиня”.

сбук-сторінку „Тарасова гора”, працюємо над її оновленням.

Непочатий край роботи над реставрацією пам'яток. Адже заповідник – не тільки Тарасова Гора, безпосередньо могила і меморіальний комплекс. Сюди входять і музей Т. Шевченка, і Тарасова світлиця (хата Івана Ядловського, який півстоліття був оберігачем цього святого місця), і музей народного прикладного мистецтва (давнє приміщення Базиліанського училища). До складу заповідника входить Канівський історичний музей (будинок 1898 року, де були колись єврейські торгові ряди), який зараз у катастрофічному стані.

Маємо намір розробити дорожню карту і комплекс заходів щодо оголошення Симиленківських садів – Платонів Хутір, Хропалів Хутір, Яхненків Хутір – пам'ятками історії та природи з подальшим підпорядкуванням їх Шевченківському національному заповіднику, а потім – уве-

денням в туристичні шевченківські маршрути.

А де збираєтеся брати фонди на здійснення цих плянів?

Треба стукати в усі двері. Добре, що за короткий час мого перебування на цій посаді ми з колективом мали нагоду зустрітися з Президен-

том України Володимиром Зеленським та Міністром культури Олександром Ткаченком і передати листи з проханням допомогти у вирішенні вище означених проблем.

Шевченкова гора – це історія нашого краю і країни, кожної людини.

Це історія душі жертвового Олексія Гірника, який спалив себе саме тут, протестуючи проти комуністичного режиму. Це історія Василя Симоненка з Аллою Горською, які ходили на Тарасову гору почерпнути сили для душі. Історія гнаного з України комуністичним режимом геніального поета Тодосія Осьмачки, який босоніж міряв Тарасову гору, не розлучаючись із улюбленим портретом молодого Шевченка. Це історія душі дослідниці Зінаїди Тарахан-Берези, яка і народилася поблизу Чернечої гори, і написала ряд книг про історію створення цього місця і заповідника. А її книга „Святиня” стала своєрідним символом надхненної праці.

Зрештою, це історія багатьох людей, які сходили або йдуть до Тараса Шевченка, залишаючи часточку своєї душі.

І мій час настав: послужити Шевченкові і далі продовжити боротьбу за українську Україну.

Ділимося сумною вісткою, що 27-го серпня 2020 року у Детройті відійшла у вічність наша дорога Мама, Бабця, Пра-бабця, Сестра і Тета

**св. п.
Ксеня Кучер**

народжена у Львові 10-го вересня 1924 року, донька св. п. д-ра Семена і Софії (з Богачевських) Шевчуків, вдова св. п. Володимира Кучера

Покійна була активна у Детройтській громаді, у різних організаціях, почесна членка 76-го Відділу СУА та довголітня вчителька української мови у школі при церкві Непорочного Зачаття.

Похоронні відправи відбулися 2-го вересня у церкві Непорочного Зачаття.

Залишилися в смутку:

син	- Ігор Кучер з дружиною Єлизаветою
дочка	- Марта Грушкевич з мужем Ярославом
дочка	- Ліда Шевчик з мужем Богданом
внуки	- Стефан Грушкевич з дружиною Меґан і дітьми Лесею і Теодором
	- Адріан Грушкевич з дружиною Ерикою
	- Дем'ян Грушкевич з дружиною Рахилею
	- Софія Кучер
	- Микола Шевчик
сестра	- Ірина Борсук
сестрінка	- Христя Борсук з донькою Мар'яною
сестрінок	- Олесь Борсук

Вічна їй пам'ять!

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

VARSHAVSKY MONUMENTS

1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869

862-219-5344

E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники
Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

МИСТЕЦТВО

Музей запрошує на виставку Савченка-Більського

КИЇВ. – Виставка „У колі паризьких друзів” до 120-річчя від дня народження українського французького художника Олександра Савченка-Більського триває в Музеї української діаспори від 7 серпня до 11 листопада.

О. Савченко-Більський (1900-1991) з села Олишівки, Чернігівщина, виїхав до Парижу і в 1925-1926 роках брав активну участь у художніх виставках, працюючи переважно у графічних техніках. Він активно

співпрацював із підприємцями, які видавали листівки з видами Парижу, Кольмару, Страсбургу на замовлення бельгійських та французьких видавництв. Особливо приваблювали його краєвиди Парижу, де відомі й знакові історичні та культурні об'єкти поставали у новому цікавому ракурсі.

На виставці, яка відкрилася 7 серпня, представлені твори мистця та його друзів – українських парижан Миколи Глуценка і Миколи Кричевського з колекцій Чернігівського

Олександр Савченко-Більський. Париж. Площа Згоди.

Олександр Савченко-Більський. Париж. Монмартр з Церквою св. Серця.

обласного художнього музею ім. Григорія Галагана та Музею української діаспори.

Завдяки самому О. Савченку-Більському (1900-1991), а також його родині у фондах Чернігівського музею ім. Григорія Галагана зберігається близько 200 графічних та живописних творів, датованих 1920-

1980-ми роками.

Видано альбом-каталог виставки, який дозволить фахівцям та широкому загалу гідно оцінити внесок українських художників-емігрантів у скарбницю європейської культури ХХ ст.

„Укрінформ”

Відбулися перші...

(Закінчення зі стор. 1)

мовляв, той за 47 років перебування в Сенаті та Білому Домі так і не спромігся зробити нічого корисного для країни.

Приблизно всередині дебатів Д. Трамп згадав про кампанію проти сина Дж. Байдена, Гантера, який свого часу працював у раді директорів української компанії „Бурісма”.

„Він [Гантер Байден, – ред.] заробив неабиякі статки в Україні”, – заявив Д. Трамп. Він також натякнув на те, що Гантер Байден „заробив мільярди” під час ведення бізнесу в Китаї. „Дружина мера Москви дала своєму синові 3.5 млн.”, – не вгавав Д. Трамп.

„Це цілковита брехня”, – щоразу заперечував демократ, підкреслюючи, що пишається своїм сином.

Зі свого ж боку, Дж. Байден назвав Д. Трампа залежним від Кремля. „Під час правління нинішнього президен-

та ми стали більш слабкими, німцями, бідними, жорстокішими... Що стосується того, що ми стали слабкішими, справа в тім, що я зустрічався віч-на-віч із Путіним і твердо заявляв йому, що ми не прийматимемо його нісенітниць. Він же [Трамп, – ред.] є маріонеткою Путіна”, – наголосив Дж. Байден.

У цьому зв'язку Дж. Байден нагадав, що один із його синів брав участь у боях у Іраку та був нагороджений, а Д. Трамп навіть не може сказати й слова Володимирові Путінові за винагороди, які Росія пропонувала в Афганістані талібам за голови американських солдатів.

Загалом кандидати обговорили багато тем, у тому числі ситуацію у Верховному суді, реагування на пандемію, відновлення економіки, сплату податків, насамперед у контексті скандалу навколо податкових декларацій Д. Трампа. Крім того, йшлося про расові питання, які вийшли на перший план після загибелі Джорджа Флойда та Бреони Тейлор, а також

досягнення нинішньої адміністрації, тобто чому виборці мають хотіти продовжити її термін.

Кандидати розходилися практично з кожного з запитань – від обов'язкового носіння масок, що могло би врятувати сотні тисяч життів американців, до реагування на масові протести. Д. Трамп, зокрема, відмовився засудити ультраправу групу „Proud Boys” та прихильників „переваги білих” і наголошував, що демократи не дають йому ввести федеральні сили у свої штати, аби навести лад з протестами. Дж. Байден же наголошував, що протестні рухи є переважно мирними, і потрібно слухати всіх у суспільстві, щоб розуміти спільні проблеми.

Крім того, Д. Трамп укотре заявив, що голосування поштою в період пандемії – це шлях до мільйонних фальсифікацій. Дж. Байден же заперечив можливість масових фальсифікацій, оскільки Поштова служба США знає свою роботу. Він додав, що нинішній президент сам голосувати-

ме поштою, і надсилатиме бюлетень з Білого дому у Флориду, де офіційно зареєстрований за місцем проживання.

Важливо, що платформи кандидатів, які є кардинально різними, майже повною мірою поділяють, відповідно, республіканські та демократичні виборці. Це розколює американське суспільство практично навпіл і свідчить про те, що воно має розбіжності з багатьох ключових проблем.

Єдине, щодо чого дійшло згоди розділене суспільство, що перші дебати не дали навіть натяку на можливість діалогу та зближення „Роз'єднаних Штатів Америки”, як саркастично жартують про себе самі американці.

Фокіна звільнили...

(Закінчення зі стор. 1)

ну відсутність безпеки на цій території”.

Потрібно вивести з України всі незаконні збройні формування, їхню військову техніку, провести повну деокупацію та повернути Україні контроль над частиною кордону з Росією, наголосили в ОП і додали, що тільки це може бути шляхом до справжнього миру.

29 вересня перший заступник голови української делегації в Тристоронній контактній групі з врегулювання ситуації на Донбасі В. Фокін заявив на засіданні комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самовря-

дування, регіонального розвитку та містобудування, що не бачить жодного підтвердження того, що на Донбасі триває війна між Україною та Росією.

За його словами, на сході України проти Збройних Сил України воюють бойовики і найманці з 30 країн світу, підтримувані Росією.

В. Фокін також заявив, що виступає за надання особливого статусу всій території Донецької та Луганської областей. Він запропонував оголосити загальну амністію на окупованих територіях Донбасу і провести вибори.

Після цього голова ОП Андрій Єрмак сказав, що заява В. Фокіна щодо Донбасу не відображають офіційну позицію України, і додав, що, на його думку, В. Фокін має залишити склад ТКГ.

Парламентський комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування вирішив звернутися до Президента В. Зеленського і рекомендувати йому звільнити В. Фокіна.

Критичні відгуки на адресу В. Фокіна через його висловлювання залишив у фейсбуці і Міністер внутрішніх справ Арсен Аваков.

Президент В. Зеленський призначив В. Фокіна першим заступником голови української делегації в ТКГ у серпні цього року.

Copyright © 2020 RFE/RL, Inc. Передруковується з дозволу Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода (<https://www.radiosvoboda.org/a/news-fokina-zvilnyly/30866184.html>).

UKRAINIAN SISTERS

THE BEST CARE FOR YOU OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency

☎ 631-764-5388

631-727-2880

✉ Ukrsistersag@gmail.com

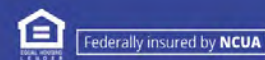
БЕЗ "PMI"

10%
ПЕРШИЙ
ВНЕСОК

ДЛЯ ТИХ,
ХТО КУПУЄ
ВПЕРШЕ

На односімейні чи двоквартирні
житлові будинки.
Пропозиція дійсна до 31 серпня, 2020р.

Знайдіть будинок своєї мрії. З позикодавцем, якому довіряєте.

SELFRELANCE.COM

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 60622, 773-328-7500

5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656	773-589-0077	734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106	973-373-7839	26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091	586-757-1980
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067	847-359-5911	558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306	201-795-4061	11838 Jos. Campau, Hamtramck, MI 48212	313-366-0055
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108	630-307-0079	60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981	973-887-2776	7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322	248-487-0330

This offer is effective from June 23, 2020 until August 31, 2020. For first-time home buyers, we offer mortgages with 10% down payment and no PMI (Private Mortgage Insurance). Offer good only for the following owner-occupied properties: single family homes and multi-family structures up to 2 units. For example, a \$100,000 15 Year Fixed Rate Purchase mortgage with an 90% LTV will have a 2.950% APR and the repayment schedule will be 180 monthly payments of approximately \$685. Monthly payment amount does not include any property taxes, and/or insurance premiums; the actual payment will be greater when such items are included. Mortgages available only to members and only in designated geographic locations. All Selfreliance FCU loan programs, rates, terms and conditions are subject to change at any time without notice. Offer may be withdrawn at any time. Subject to approval of application. Please call our mortgage department toll free at 1.888.222.8571x283 for current offers, rates and terms.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

1.00% APY*

**Ваші заощадження зростають
на Money Market рахунках!**

*Обслуговуємо членів кредитівки та українську
громаду з 1951 року!!*

*Пропонуємо кредити, депозити та картки Visa
за найкращими відсотковими ставками!*

*APY-Annual Percentage Yield is calculated on the assumption that dividends remain on deposit.
Interest compounded daily, posted monthly. Minimum to open and maintain MMA is \$2,500.00.
Up to six withdrawals per month allowed. Minimal withdrawal amount—\$500.
Rates are effective 7/17/2020

MAIN OFFICE:

108 Second Ave
New York, NY 10003
Tel: (212) 473-7310
Fax: (212) 473-3251

ASTORIA:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

LINDENHURST:

226 N 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

Toll Free (888) SELF-REL

Email: Info@selfrelianceny.org

Website: www.selfrelianceny.org